

GYMNASIE SKOLEN

**TEMA
OM**
AFSKEDIGELSER

FYRET LÆRER:

Det gør ondt at sige farvel

Nedskæringer
presser lønnen

Mød talentpionér
Nynne Afzelius

Karrierelæring
klæder eleverne
på til fremtiden

prøv
PORTALEN
gratis

MATEMATIKPORTALEN

INTERAKTIV UNDERVISNING

Matematikportalen.gyldendal.dk er et spændende interaktivt materiale, der bygger på det velkendte system *Gyldendals Gymnasimatematik*. Teksterne er organiseret i forløb, og materialet er tilpasset webmediet, så det virker indbydende på eleverne.

- Forløb, der dækker B- og A-niveau
- Interaktive eksempler, videobeviser og quizzes
- Masser af øvelser og opgaver
- Opslagsværk med regneeksempler

Prøv betaversion gratis!
Gå ind på matematikportalen.gyldendal.dk

GYLDENDAL

gyldendal-uddannelse.dk
tlf. 33 75 55 60
information@gyldendal.dk

UHELDIGT JUBILÆUM

Mens disse linjer skrives, nærmer vi os et kedeligt jubilæum, som muligvis allerede vil have fundet sted, når selvsamme linjer læses: Antallet af GL-medlemmer, der er blevet afskediget som følge af regeringens nedskæringer på ungdomsuddannelserne, er på vej mod 100. Ud over de cirka 85, vi midt i januar kender til, kan desuden tilføjes de mange årsvikarer, der ikke forlænges eller bliver genansat, samt frivillige fratrædelsesordninger og pensionerede lærere, hvis stillinger ikke bliver genbesat. Læg dertil yderligere dem, der er gået ned i tid. Det gør jo ikke ligefrem billedet bedre!

Således har de planlagte nedskæringer allerede fået alvorlige konsekvenser for mange medlemmer. I dette blad kan du blandt andet i et interview med et medlem læse lidt om, hvordan det føles – et medlem, som heldigvis har fået nyt job et andet sted. Det er dog langt fra alle, der er så heldige.

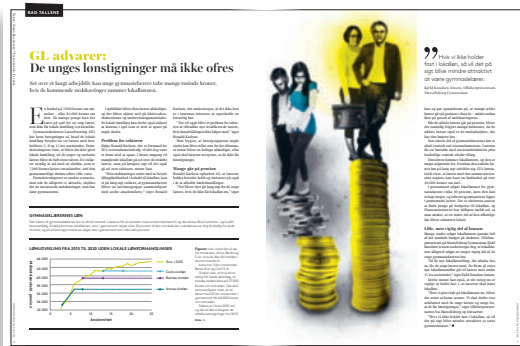
Hvad tænker man i sådan en situation? Hvad tænker kollegerne? Hvordan er det at skulle gå på arbejde resten af foråret vel vidende, at når huen er sat på den sidste student, er det slut? Der er mange tanker og følelser hos de berørte, som selvfølgelig ikke ligefrem higer efter at stå frem med deres historier. Måske fordi de frygter at blive stemplet som "besværlige" i jagten på et nyt job, måske fordi de ganske enkelt bare ikke har det personlige overskud i situationen. Vi vil på redaktionen imidlertid gerne høre fra både lærere, der er blevet afskediget, og andre, der kan bidrage til fortællingen om, hvad den nuværende situation gør ved en skole, ved undervisningen, ved

lærerværelset eller ved dagligdagen som lærer.

Det kan nemlig også give anledning til utryghed i forhold til fremtiden hos de lærere, der klarede skærene i første omgang. "Bliver det mon mig i næste runde?" Set fra brugernes side er det heller ikke en optimal situation, hvis lærerne bliver stressede, frustrerede, sygemelder sig eller bare ikke har tid nok til at udvikle den enkelte elevs muligheder eller vække elevers latente interesser. Da ikonet og multitalentet David Bowie desværre gik bort tidligere på måneden, kom jeg til at tænke på min egen gymnasietid i slutfirserne, hvor vi var nogle stykker, der nærmest i en kult dyrkede Bowie og hans kunst. Det var der en lærer, der forstod at udnytte, da jeg og en kammerat på musikvalgholdet med engagement og tålmodighed fra lærerens side blev indført i firesporsbåndoptageren – som jo i virkeligheden var 32 spor, der kunne lægges oven i hinanden – og dens velsignelser og over en længere periode fik lov til at indspille og redigere vores egen sikkert let aparte udgave af Ziggy Stardust. Bowie selv ville nok vende sig på sin stjerne, hvis han hørte resultatet, men for os åbnede der sig en ny verden. Som vores lærer havde både tid og overskud til at være en del af. Det var både teori, dannelse, udvikling og kompetencer i samme blanding. Lad os på elevernes vegne ikke håbe, at sådanne muligheder og aktiviteter vil gå tabt i fremtiden. Jeg er ikke sikker på, at det på langt sigt vil være nok at trøste sig med Bowies musik – som vi da i det mindste altid vil have.

Morten Jest, chefredaktør

10 {TEMA}

OM AFSKEDIGELSER

- Fyret lærer: Vi befinder os på et smeltende isbjerg
- TR: Lærere ofres for overskud
- GL: Lærerne er hårdt ramt

18 {TEMA}

OM KARRIERELÆRING

- Vejen til drømmekarrieren starter i gymnasiet
- Vi vil ikke vælge forkert
- Gymnasiet skal lære unge at træffe valg for livet

"Det er træls, at det lige skulle gå ud over mig," siger Vivi Karina Michelsen, der er en af de afskedigede lærere.

I hvilken retning skal man gå efter gymnasiet? 2.g'ere på Nørre Gymnasium er i tvivl og frygter at vælge forkert.

- 3 LEDER
- 4 INDHOLD
- 6 GL ADVARER: DE UNGES LØNSTIGNINGER MÅ IKKE OFRES
- 8 KORT OM UNDERVISNING
- 10 TEMA OM AFSKEDIGELSER
- 15 GL MENER
- 16 KORT OM UDDANNELSESPOLITIK
- 18 TEMA OM KARRIERELÆRING
- 24 FARVEL TIL VAGTHUNDEN
- 28 KULTURGUIDEN
- 29 KORT OM LØN
- 30 HUN HAR GJORT DET COOL AT VÆRE KLOG
- 34 GYMNASIELIV
- 36 BREVKASSE
- 38 KRONIK
- 42 MINDEORD
- 43 MARKEDSPLADS
- 43 ANMELDELSER
- 48 DISKUSSION
- 50 GL-E KURSUSNYT
- 57 STILLINGER

GL advarer: De unges lønstigninger må ikke ofres

Set over et langt arbejdsliv kan unge gymnasielærere tabe mange tusinde kroner, hvis de kommende nedskæringer rammer lokallønnen.

En forskel på 7.000 kroner om måneden – eller 84.000 kroner om året. Så mange penge kan der være på spil for en ung lærer, som ikke får lokale løntillæg i en årrække.

Gymnasieskolernes Lærereforening (GL) har lavet beregninger af, hvad de lokale løntillæg betyder for tre lærere med henholdsvis 3, 8 og 13 års anciennitet. Fremskrivningerne viser, at bliver der ikke givet lokale løntillæg, vil de yngre og uerfarne lærere blive de helt store tabere. De risikerer nemlig at stå med en slutløn, som er 7.000 kroner lavere om måneden, end den gennemsnitlige slutløn ellers ville være.

Fremskrivningerne er tænkte scenarier, men når de alligevel er aktuelle, skyldes det de nuværende nedskæringer, som har ramt gymnasierne.

I øjeblikket bliver flere lærere afskediget, og der bliver skåret ned på lektiecafeer, ekskursioner og undervisningsmaterialer. De lokale løntillæg kan derfor også risikere at komme i spil som et sted at spare på nogle skoler.

Problem for sektoren

Ifølge Ronald Karlsen, der er formand for GL's overenskomstudvalg, vil det dog være et dumt sted at spare. I første omgang vil manglende lokalløn gå ud over de enkelte lærere, men på længere sigt vil det også gå ud over sektoren, mener han.

"Hvis nedskæringer ender med at betyde tilbageholdenhed i forhold til lokalløn, kan vi på lang sigt risikere, at gymnasielærere bliver en lavtlønsgruppe sammenlignet med andre akademikere," siger Ronald

Karlsen, der understreger, at det ikke kun er i lærernes interesse at opretholde en fornuftig løn.

"Det vil også blive et problem for sektoren at tiltrække nye kvalificerede lærere, hvis lønudviklingen ikke følger med," siger Ronald Karlsen.

Han frygter, at lærergrupperne nogle steder kan blive stillet over for det dilemma, at enten bliver en kollega afskediget, eller også skal lærerne acceptere, at de ikke får lønstigninger.

Mange går på pension

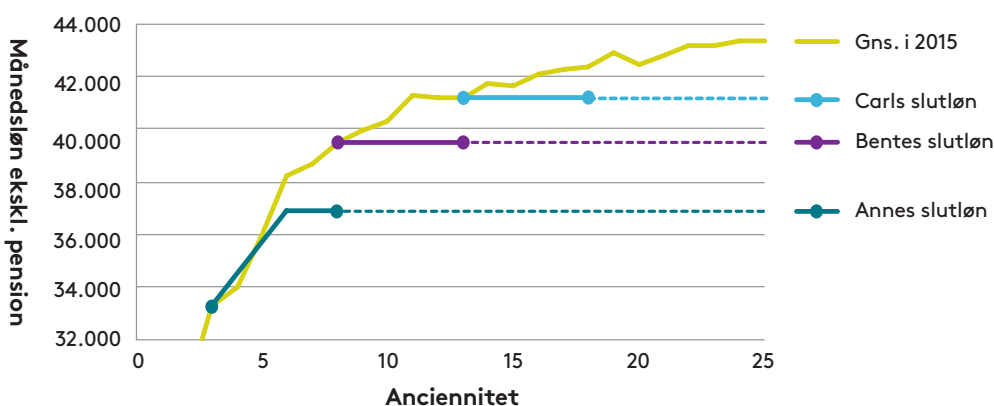
Ronald Karlsen opfordrer til, at lærerne holder hovedet koldt og insisterer på også i år at afholde lønforhandlinger.

"Det bliver dyrt på lang sigt for de unge lærere, hvis de ikke får lokalløn nu," siger

GYMNASIELÆRERNES LØN

Det meste af gymnasielærernes løn er aftalt centralt. Lærerne får en basisløn med anciennitetsløntrin og derudover flere funktions- og kvalifikationstillæg. Endelig kommer lokallønnen, som i gennemsnit udgør cirka 10 procent af den samlede løn. Lokallønnen er dog forskellig fra skole til skole, og på erhvervsgymnasierne udgør den i gennemsnit kun cirka seks procent.

LØNUDVIKLING FRA 2015 TIL 2020 UDEN LOKALE LØNFORHANDLINGER

Figuren viser, hvad der vil ske for tre lærere – Anne, Bente og Carl – hvis de ikke får lokalløn i de kommende år.

Anne har 3 års anciennitet, Bente 8 år og Carl 13 år.

Grafen viser, at hvis Anne aldrig får lokale løntillæg, vil hendes slutløn blive på 37.000 kroner om måneden. Det skal sammenlignes med, at en lærer med 25 års anciennitet i gennemsnit får 44.000 kroner om måneden.

Tallene er i faste 2015-tal, og der er ikke indregnet de aftalte lønstigninger fra OK15.

Kilde: GL

” Hvis vi ikke holder fast i lokalløn, så vil det på sigt blive mindre attraktivt at være gymnasielærer.

Kjeld Knudsen Jensen, tillidsrepræsentant, Marselisborg Gymnasium

han og gør opmærksom på, at mange ældre lærere går på pension i disse år – måske endnu flere på grund af nedskæringerne.

Når de ældste lærere går på pension, bliver der samtidig frigjort mange lønkroner, da de ældste lærere også er de medarbejdere, der har den højeste løn.

Den største del af gymnasielærernes løn er aftalt centralt ved overenskomsterne. Lærerne får en basisløn med anciennitetsløntrin plus forskellige centralt aftalte tillæg.

Derudover kommer lokallønnen, og den er meget afgørende for, hvordan den enkelte lærers løn på lang sigt udvikler sig. GL's lønstatistik viser, at lærere med den samme anciennitet sagtens kan have en lønforskel på over 40.000 kroner om året.

I gennemsnit udgør lokallønnen for gymnasielærere cirka 10 procent, men den kan svinge meget, og erhvervsgymnasierne ligger i gennemsnit lavere. Det er skolernes ansvar at finde penge på budgettet til lokalløn, og Finansministeriet har tidligere meldt ud, at man ønsker, at en større del af den offentlige løn bliver udmøntet lokalt.

Lille, men vigtig del af lønnen

Mange steder udgør lokallønnen ganske lidt af det samlede budget på skolerne. Tillidsrepræsentant på Marselisborg Gymnasium Kjeld Knudsen Jensen understreger dog, at lokallønnen alligevel udgør en meget vigtig del af de unge gymnasielæreres løn.

”Af de nye lokallønstillæg, der aftales hos os, får de unge lærere mest. De fleste af vores nye lokallønsmidler går til lærere med under 15 års anciennitet,” siger Kjeld Knudsen Jensen.

Derfor mener han også, at det netop nu er vigtigt at holde fast i, at lærerne skal have lokalløn.

”Hvis vi giver køb på lokallønnen nu, bliver det svært at hente senere. Vi skal derfor vise solidaritet med de unge lærere og sørge for, at de får lønstigninger,” siger tillidsrepræsentanten fra Marselisborg og fortsætter:

”Hvis vi ikke holder fast i lokalløn, så vil det på sigt blive mindre attraktivt at være gymnasielærer.” ●

KORT UNDER- VISNING

PROFESSOR: GYMNASIEREFORM SKAL INDEHOLDE NYE EKSAMENS- FORMER

Eksamener har en forfærdelig tilbagesmitning på undervisningen, eleverne og lærerne. Det siger Jens Dolin, der er professor på Institut for Naturfagernes Didaktik på Københavns Universitet.

Derfor bør politikerne tænke nye eksamensformer ind i en kommende gymnasiereform, foreslår han.

"Den måde, man evaluerer undervisningen på, definerer, hvordan man underviser og forholder sig til læring. Den bevidsthed savner jeg i uddannelsespolitikken," siger Jens Dolin.

For fagene i gymnasiet er på nuværende tidspunkt spækket med krav og læringsmål, fortæller Jens Dolin.

"Hver gang man har lavet en ny læreplan, har man beholdt de gamle krav og bare lagt yderligere krav ovenpå," siger Jens Dolin. ●

gymnasieskolen.dk

Læs resten af interviewet på
gymnasieskolen.dk

”Vi skal som kolleger anerkende hinanden for det pædagogiske og didaktiske arbejde, vi udfører.

Rikke-Line Gabelgaard,
lektor, Allerød
Gymnasium. Kommentar
på gymnasieskolen.dk

”Jeg tror, glæden ved matematik ryger, når der konstant fokuseres på prøver og karakterkrav.

Tweet fra
Bolette M. Jensen til
@Gymnasieskolen

g LÆS MERE PÅ
GYMNASIESKOLEN.DK

KAMPEN FOR BEDRE UDDANNELSER, NÅR TERROREN LURER

Terror og fattigdom truer det unge demokrati i Tunesien. Men de tunesiske gymnasielærere fortsætter kampen for bedre uddannelser. Gymnasieskolen har fulgt to danske gymnasielæreres møde med de tunesiske kolleger.

"Vi har naturligvis kunnet mærke kulturforskellene i samarbejdet. Vi danske lærere forventer ligeværd på skolen, samtidig med at vi nok er lidt anarkistiske, for vi er vant til selv at kunne sætte kursen," siger gymnasielærer Christine Lé-turgie og uddyber:

"Her virker det, som om der stadig er tradition for, at lederen sætter kursen." ●

gymnasieskolen.dk

Læs reportagen på gymnasieskolen.dk

POLITIKEN KURSER

Kom ind i maskinrummet, og lær analytiske og håndværksmæssige færdigheder, som du kan bruge i undervisningen i dansk, samfundsfag og religion. Kurserne retter sig mod gymnasielærere og varer én dag.

Læs mere om kurserne på politiken.dk/kurser.

DANSK Debatartikler, der rykker

Hvad gør stærke debattører, når de skriver argumenterende artikler som debatindlæg, kronikker og essays? Du får analytiske og praktiske redskaber, som du kan bruge direkte i undervisningen. Der kan blive mulighed for et opfølgende forløb med klassebesøg, hvor eleverne skriver debatindlæg til Politiken. Underviser: Per Michael Jespersen, opinionsredaktør.

Tidspunkt: torsdag 3. marts kl. 10-16

SAMFUNDSFAG Når tal rydder forsider

Gennem eksempler fra virkeligheden ser vi på brugen af tal og undersøgelser i medierne og giver dig inspiration til, hvordan dette analytisk og praktisk kan integreres i undervisningen. Undervisere: Sigge Winther, ph.d. i statskundskab og politisk analytiker, og Per Michael Jespersen, opinionsredaktør.

Tidspunkt: tirsdag 15. marts kl. 10-16

RELIGION Islam på dansk

Moderate strømninger inden for islam vinder frem. Få input fra tidens unge muslimske debattører, og få den nyeste viden om religionens udvikling.

Underviser: Tarek Omar, debatredaktør.

Tidspunkt: tirsdag 9. februar kl. 10-16

Et fantastisk kursus med højt fagligt niveau

Jeanette Christensen,
gymnasielærer i religion

Et meget autentisk kursus. De, der underviser i, hvordan tal anvendes, gør det selv

Marianne Kesselhahn,
gymnasielærer i samfundsfag

Jeg var meget tilfreds og glæder mig til at afprøve tingene i praksis

Helen Rossil,
gymnasielærer i dansk

STED: Alle kurser afholdes i Politikens Hus,
Vestergade 28, København K.

PRIS PER KURSUS: 1.990 kroner (ekskl. moms).
Prisen omfatter undervisning, undervisningsmaterialer
og forplejning på kurset.

TILMELDING: Læs mere om kurserne på
politiken.dk/kurser

Hvis du har spørgsmål, så skriv
til os på kurser@pol.dk, eller
ring på 33 47 13 20.

POLITIKEN
den levende avis

TEMA

OM AFSKEDIGELSER

AFSKEDIGELSER

”

Det gør
ondt, at
jeg skal
forlade
mit job.

Vivi Karina
Michelsen

FYRET LÆRER:

Vi befinder os på et smeltende isbjerg

Vivi Karina Michelsen er en af de afskedigede lærere. Her fortæller hun om den tidlige frygt, afskedigelsen og om at komme videre.

”Måske overlever jeg alligevel,” tænkte lærer Vivi Karina Michelsen på Horsens HF og VUC.

Klokken var 16.39 - ni minutter var gået efter det tidspunkt, hvor ledelsen ville sende en mail til de afskedigede lærere. Hun kiggede igen på mobilen, da klokken var 16.41, og mærkede et spirende håb. Men to minutter efter var håbet dødt. Den klassiske bimplende lyd fra hendes mobil gjorde Vivi Karina Michelsen opmærksom på, at hun havde modtaget en ny mail. Den var desværre fra skolens ledelse, der skrev, at hun var en af de afskedigede lærere.

”Jeg blev selvfølgelig smadderked af det og tænkte, at det var træls, at det lige skulle gå ud over mig. Men jeg gik ikke rigtigt i chok – måske fordi jeg inderst inde havde haft på fornemmelsen et stykke tid, at der ville ske store ændringer på skolen,” siger Vivi Karina Michelsen.

Den seneste tid havde hun med uro bemærket, at skolen fik færre kursister. Da et flertal i Folketinget blev enige om store nedskæringer i sek-

toren, ringede hendes alarmklokker.

”Da jeg havde gennemskuet, at der nok skulle fyres lærere på skolen, begyndte jeg at søge arbejde andre steder. Det har været rart at handle i stedet for at sidde og vente på dommen,” siger Vivi Karina Michelsen.

Det gør ondt at sige farvel

Det kom som et chok i lærergruppen, da skolens rektor på et personalemøde meddelte lærerne, at de store nedskæringer betød, at der skulle afskediges lærere på skolen, fortæller Vivi Karina Michelsen.

December på Horsens HF og VUC bestod derfor af en bølge af dårlige meddelelser. Først kom beskeden om de varslede afskedigelser. Så blev lærerne informeret om, at det ikke var få, men hele ni lærere, der skulle afskediges fra skolen. Og til sidst kom den omtalte eftermiddag, hvor mailboksen blev budbringer af det triste budskab.

Det blev også starten på et par meget turbulente uger for Vivi Karina Michelsen. Mandag blev hun fyret. Tirsdag tog hun fat i sit netværk og gjorde opmærksom på, at hun snart stod uden job. Allerede onsdag gjorde

en kollega hende opmærksom på en stilling på den lokale eux. Torsdag afleverede hun ansøgningen, og mandagen efter kom hun til jobsamtale. Fredag var hun censor, hvor hun pludselig modtog et positivt telefonopkald fra Learnmark, der tilbød hende stillingen.

"Sjældent har man set så glad en censor," siger Vivi Karina Michelsen.

På halvanden uge var hun gået fra at være afskediget til nyansat.

"Det gør ondt, at jeg skal forlade mit job her, for det er en god arbejdsplads, og jeg har nogle rigtig gode kolleger. Men jeg

glæder mig samtidig meget til de nye udfordringer," siger hun.

Vivi Karina Michelsen beskriver det nye job som sin drømmestilling. Ud over at undervise i dansk skal hun være studievejleder. Uddannelsen til studievejleder betaler Horsens HF og VUC som en del af hendes fratrædelsesordning.

De svageste kursister bliver tabt på gulvet

Midt i glæden over det nye job er Vivi Karina Michelsen dog stadig ramt af bekymringer.

”Jeg blev selvfølgelig smadderked af det og tænkte, at det var træls, at det lige skulle gå ud over mig.

Vivi Karina Michelsen

TR: Lærere ofres for overskud

En del bestyrelser er for fokuserede på, at skolerne skal have overskud. Konsekvensen er, at lærerne står hårdt for skud, fortæller tillidsrepræsentanter.

Overskud frem for lærere. Det er den hårde og ulige kamp, som foregår på mange skoler i denne tid.

Men det var en kamp, som var tabt på forhånd, føler tillidsrepræsentant Morten Kjærgaard Christensen fra Midtsjællands Gymnasium.

"Det er svært at forstå, men ledelsen har valgt at generere overskud, på trods

af at det betyder afskedigelser," siger Morten Kjærgaard Christensen.

For kort tid siden meddelte ledelsen på Midtsjællands Gymnasium, at lærerstaben ville blive 12 medarbejdere færre til næste skoleår. De mange afskedigelser skyldes udover nedskæringerne, at bestyrelsen krævede, at der næste år skulle være et overskud på 500.000 kroner plus en overskudsreserve på 620.000 kroner. De

sidste tre år har skolen haft et budget i nul eller lige over nul, fortæller tillidsrepræsentanten.

"Det er uforståeligt, at man vælger at ændre kurs nu, hvor der er nedskæringer. Vi er en skole – ikke en købmandsbutik, der skal have overskud," siger Morten Kjærgaard Christensen.

Uden indflydelse

På Horsens HF og VUC er det også triste tider. Inden jul blev ni lærere varslet afskediget. Her er tillidsrepræsentanterne heller ikke enige i prioriteringen. Ledelsen og bestyrelsen ønsker nemlig, at budgettet går i nul.

"Vi mener ikke, at det er nødvendigt. Vi kunne godt have taget fra egenkapitalen og derved have undgået et par af afskedigelserne," siger tillidsrepræsentant Martin Skov Petersen.

”Det er uforståeligt, at man vælger at ændre kurs nu, hvor der er nedskæringer. Vi er en skole – ikke en købmandsbutik, der skal have overskud.

Morten Kjærgaard Christensen, tillidsrepræsentant, Midtsjællands Gymnasium

"Jeg er bange for, at vi befinder os på et smeltende isbjerg. Først blev vi ramt af nedskæringerne, og snart kommer en ny gymnasireform - måske med et karakterkrav på 4. Det vil få store konsekvenser for kursisterne," siger Vivi Karina Michelsen og uddyber:

"Hvor skal de svageste kursister så gå hen? Jeg frygter, at de bliver tabt på gulvet."

Vivi Karina Michelsen starter allerede på sit nye job i januar, så hun har også dårlig samvittighed over at forlade sine klasser midt på året.

Det bedste råd, hun kan give andre læ-

rere i samme situation som hende, er ikke at tage det personligt.

"Konsekvensen af tidens store nedskæringer er, at selv gode lærere bliver fyret. Tænk på, at det ikke har noget med dig at gøre," siger hun.

Inden afskedigelserne havde Vivi Karina Michelsen og hendes kolleger en drøftelse om, hvorvidt man ønskede at få en begrundelse for afskedigelsen.

"Det synes jeg ikke, man skal. Man risikerer bare at få nogle svar, man ikke ønsker at få, og som man slet ikke kan bruge til noget." ●

På Horsens HF og VUC har der før afskedigelserne været en god dialog, understreger han.

"Vi har været med til at finde besparelser på omkring 2,5 millioner kroner, blandt andet ved at spare på kurser og undervisningsmateriale," fortæller Martin Skov Petersen.

På Midtsjællands Gymnasium havde Morten Kjærgård Christensen og hans kolleger lavet et katalog af forslag til besparelser fra medarbejderne.

"Men da vi fremlagde dem i medarbejderindflyddelsesorganet (MIO) og troede, at det var tid til at finde løsninger og se budgettet for 2016 igennem, var beslutningen allerede taget. Vi kunne komme med kommentarer, men der var allerede fundet en løsning - og den var ikke fælles. Pludselig havde ledelsen løbet hurtigere," siger Morten Kjærgaard Christensen.

Der var dog områder, hvor lærerne fik lov til at komme med forslag til forbedringer af ledelsens besparelsesforslag på Midtsjællands Gymnasium, fortæller Morten Kjærgaard Christensen.

Det var besluttet, at der skulle skæres i forberedelsen, og her fik lærerne indflydelse på den endelige udformning af ordningen. Fremover vil forberedelsesfaktoren

falde proportionalt med lærerens anciennitet, fortæller tillidsrepræsentanten.

"Det kommer til at kunne mærkes, at lærere med mange års erfaring kommer til at løbe hurtigere og have flere hold. Men formen var den bedste af alle onder," siger han.

Usikkerhed blandt lærerne

Stor usikkerhed og massiv nedtrykthed præger lærerværelserne, fortæller de to tillidsrepræsentanter.

"Lærerne er frustrerede over, at man ikke var villig til at bruge af egenkapitalen. Jeg oplever også en undren over, at ledelsen ikke blev ramt af besparelser," siger Martin Skov Petersen.

Den undren kan Morten Kjærgaard Christensen genkende:

"Personalet har følelsen af, at det kun

var dem, der skulle stå for skud," siger han og tilføjer:

"Samtidig præges stemningen blandt lærerne af en usikkerhed over for, om man kan føle sig sikker på sin stilling. De frygter, at der kommer flere afskedigelser."

Derfor ligger der et stort arbejde forude, påpeger tillidsrepræsentanterne.

"Der er en underlig stemning. De lærere, som ikke er blevet afskediget, er lettede. Men de føler ikke rigtig glæde, fordi de mister gode kolleger," siger Martin Skov Petersen.

"Folk har været i chok. Derfor er der nu et stort arbejde med at genvinde tilliden til ledelsen, så vi kan samarbejde om at finde fælles løsninger på de opgaver, som vi bliver færre om at løse," siger Morten Kjærgaard Christensen. ●

”Jeg oplever også en undren over, at ledelsen ikke blev ramt af besparelserne.

Martin Skov Petersen, tillidsrepræsentant,
Horsens HF og VUC

GL: Lærerne er hårdt ramt

Voldsomme nedskæringer og for mange afskedigelser er for tiden en del af hverdagen på mange skoler.

Det er et trist syn, der møder Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) på skolerne, fortæller GL's forhandlingschef Claus Schreiner Andersen.

Grædende og fortvivlede lærere, presede tillidsrepræsentanter (TR) og ledelser, der i panik hellere skærer lidt ekstra.

Siden de varslede nedskæringer har der været ekstra pres på telefonerne til GL, samtidig med at GL's konsulenter har været på besøg på mange skoler.

For lærerne er hårdt ramt. Cirka 85 gymnasielærere er blevet afskediget det seneste par måneder, og GL frygter, at antallet vil stige væsentligt inden for de kommende måneder.

"Der er naturligvis en møgstemning på mange skoler. Nedskæringerne og afskedigelserne har sat deres klare spor," siger Claus Schreiner Andersen.

Desværre oplever GL ledelser, der er grebet af panik over nedskæringerne, og som derfor afskediger flere end nødvendigt.

"Nogle steder virker det, som om de i dette års budget vil tage højde for alle nedskæringer, der muligvis kan komme," siger Claus Schreiner Andersen og uddyber:

"Man kan sammenligne tankegangen med, at det skulle være bedre at rive plasteret af i ét ryk end at gøre det stille og

roligt. Nogle steder afskediger man i et alt for stort hug."

En del skoler har også et altoverskygende fokus på, at de skal have overskud, fortæller GL's forhandlingschef.

GL hører ofte argumenter om, at økonomien skal være robust. Samtidig florerer myten stadig om, at man bliver kaldt til samtale i Undervisningsministeriet, hvis man har underskud flere år i træk.

"Men det er jo noget vrøvl – det bekræftede undervisningsministeren også for nylig. Man kan godt have underskud i et par år. Det er en skole – ikke en virksomhed, der skal give overskud," understreger Claus Schreiner Andersen.

Afskedigelser tacklet uheldigt

Generelt set savner GL, at skoler er mere lydhøre over for medarbejderne.

"Jeg læste om Gefion Gymnasium på gymnasieskolen.dk, hvor det lød, som om de havde haft en god proces. Men ellers er det vores oplevelse, at medarbejderne ikke bliver involveret i den grad, man bør, i processen med at finde mulige nedskæringer," siger forhandlingschefen.

GL råder tillidsrepræsentanter til at gå aktivt ind i processen og se, om de kan være med til at finde besparelser, så der ikke skal fyres så mange kolleger.

"Det er selvfølgelig en balancegang, hvor langt man skal gå. Én ting er dog helt sikker: Når ledelsen leder efter kriterier for, hvem der skal afskediges, skal TR ikke bidrage. Det er en ledelsesbeslutning," fastslår Claus Schreiner Andersen.

Til gengæld råder GL TR til at være med til at finde ud af, hvordan afskedigelserne skal meldes ud. Der findes ikke én rigtig løsning, for det afhænger af skolen, medarbejderne og situationen. GL har desværre set eksempler på, at afskedigelserne er blevet tacklet uheldigt, fortæller Claus Schreiner Andersen.

"Det er for eksempel helt håbløst, at man skal sidde hjemme på et bestemt klokkeslæt og tjekke mailen for at se, om man er en af dem, der ulykkeligtvis er blevet fyret," siger han og uddyber:

"Man bør sørge for, at folk ikke risikerer at sidde alene i sådan en svær situation."

Sidenhen vil der også være behov for at have en proces for, hvordan man kommer videre, siger Claus Schreiner Andersen.

"Man skal håndtere, at der går lærere på arbejde, som er afskediget, og skabe ordentlige arbejdsforhold for dem, der er tilbage, som skal løse flere opgaver," siger Claus Schreiner Andersen og henviser til undersøgelser, der viser, at medarbejdere på arbejdspladser med afskedigelser har stor risiko for at få stress. ●

5 GODE RÅD, HVIS DU BLIVER FYRET

1. Tjek juraen
2. Få overblik over din økonomi
3. Få økonomisk støtte
4. Få karriererådgivning
5. Snak med en psykolog

gymnasieskolen.dk

Læs mere på gymnasieskolen.dk i artiklen: Fem gode råd, hvis du bliver fyret.

”Der er naturligvis en møgstemning på mange skoler.

Claus Schreiner Andersen,
forhandlingschef,
Gymnasieskolernes
Lærerforening

Usagligt at overskudsskoler fyrrer gymnasielærere

Antallet af gymnasielærere, der bliver afskediget, stiger. I skrivende stund er der inden for de seneste måneder afskediget 85 gymnasielærere, et antal lærere er varslet ned i tid, og en række årsvikarer har fået at vide, at de ikke bliver forlænget. Endvidere går en række lærere på pension for at hindre, at kolleger bliver afskediget. De mange lærere, der må forlade sektoren, er et yderst alvorligt problem, og desværre frygter jeg, at vi indtil nu kun har set toppen af isbjerget.

Jeg synes, at der er to niveauer i problemet. Det er ikke bare træls, men dumt, at regeringen vil skære i uddannelser, og det er om muligt endnu mere vanvittigt, at en række skoler ofrer lærere for at skabe overskud. Jeg har et brev på vej til ministeren, hvor jeg beder hende gribe ind over for de skoler, som agerer, som om skolen er en virksomhed, der skal give overskud, og ikke en uddannelsesinstitution, som har fået en bevilling til at drive skole for.

Gymnasieskolernes Lærereforening (GL) har allerede begæret mæglingssmøde i forhold til en skole, som afskediger lærere, samtidig med at der budgettes med overskud. Vi vil følge op på de skoler, fordi vi anser det for at være usaglige afskedigelser.

Men det betyder ikke, at vi ikke vil se en række kolleger miste deres job i den kommende tid. Hovedbestyrelsen er indstillet på at hjælpe disse medlemmer bedst muligt. Da en ekstraordinær indsats for at hjælpe medlemmer, som bliver afskediget på grund af elevnedgang eller nedskæringer, er dyr, indkalder hovedbestyrelsen repræsentantskabet til at tage stilling til en vedtægtsændring, så det vil være muligt at bruge midler fra GL's reservefond. Hvis repræsentant-

skabet er enig med hovedbestyrelsen, vil medlemmerne skulle tage stilling til forslaget ved en urafstemning i april.

Når der varsles afskedigelser

Når ledelsen melder ud, at der vil skulle afskediges lærere, er det afgørende, at GL's sekretariat inddrages med det samme. Typisk vil det være tillidsrepræsentanten, som kontakter sekretariatet.

På skolen er det vigtigt, at lærerne taler sammen, holder sammen og bakker op om tillidsrepræsentanten. I en så svær tid er kollektivet vigtigt. At være der for hinanden er helt afgørende for at komme godt igennem den kommende tid. Både på skolen og i GL.

GL's arbejde er i øjeblikket i høj grad koncentreret om at medvirke til, at skolerne (økonomisk) opfører sig ordentligt og at hjælpe de lærere, der bliver afskediget. Næste step bliver, hvordan arbejdet organiseres, når færre lærere skal løse opgaverne. Det må heller ikke blive den enkelte lærers, men arbejdspladsens fælles problem, som ledelsen skal tage ansvar for at skabe ordentlige løsninger på. ●

*GL's formand
Annette Nordstrøm Hansen*

KORT OM UDDAN- NELSES- POLITIK

g LÆS MERE PÅ
GYMNASIESKOLEN.DK

GYMNASIUM "FINDER" 2,5 MILLIONER KRONER OG REDUCERER AFSKEDIGELSER

Der kan være penge at spare ved at se kritisk på alle skolens udgifter. Det har lærere og ledelse på Gefion Gymnasium i København erfaret, og dermed bliver der i bogstaveligste forstand reddet arbejdspladser.

I løbet af efteråret har skolen "fundet" 2,5 millioner kroner på budgetterne, og den spareøvelse betyder, at omkring fem lærere kan beholde deres job.

Samtidig har tillidsrepræsentant Jakob Hermann, som også sidder i skolens bestyrelse, talt for, at skolen kører med et lille underskud i 2016 i stedet for at budgettere med et overskud på en halv million kroner, som bestyrelsen i første omgang foreslog.

"Bestyrelsen er lidt forsigtig, men den er nu gået med til et lille underskud i

2016, og det redder en stilling," siger Jakob Hermann.

Han fortæller, at ledelse og lærere har haft en god proces med at finde penge på budgettet, som ikke direkte påvirker den daglige undervisning.

"Vi har holdt en stribe møder. Formålet har været at redde job," siger Jakob Hermann. ●

gymnasieskolen.dk

Læs hele nyheden på **gymnasieskolen.dk**

FAKTA TJEK:
ALLE
UNGE
GÅR I
GYMNASIET

FALSK

Gymnasieuddannelser samlet:

49 %

Erhvervsfaglige uddannelser:

36 %

Produktionsskoler:

14 %

Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse:

1 %

Procent af de unge, der gennemførte en ungdomsuddannelse i 2014.

Kilder: Undervisningsministeriet

UNDERVISNINGSMINISTERIET: Gymnasier må godt have underskud i flere år

Alle gymnasier skal nu og i de kommende år skære ned. En måde at undgå de værste kvalitetsforringelser på kan være at vælge at køre med underskud i de kommende år.

Over for gymnasieskolen.dk understreger Undervisningsministeriet, at der ikke er regler eller retningslinjer for, hvor stort et underskud en selvejende institution må have. Undervisningsministeriet understreger også, at der ikke er nogen grænse for, hvor mange år i træk et gymnasium må have underskud på bundlinjen.

Med andre ord kan skolerne godt bruge et underskud til at betale for nedskæringer.

"Der er ingen regler, der siger, at gymnasier skal have store overskud eller egenkapital. Gymnasier får penge til at drive uddannelsesinstitutioner, og det er det, pengene skal bruges til. Vi ved, at mange gymnasier har en god økonomi, og jeg har tillid til, at lederne har blik for, hvor det bedst kan betale sig at effektivisere og spare penge, uden at det går ud over uddannelsens kvalitet," skriver undervisningsminister Ellen Trane Nørby i et svar til gymnasieskolen.dk. ●

gymnasieskolen.dk

Læs resten af nyheden på **gymnasieskolen.dk**

LONDON TOAST THEATRE

SHAKESPEARE'S GHOST

BY VIVIENNE MCKEE

TEATRET VED SORTE HEST

FEBRUARY 29TH - MARCH 19TH 2016

TICKETS:

3331 0606 OR TEATERBILLETTER.DK

LONDONTOAST.DK

TEMA

OM KARRIERELÆRING

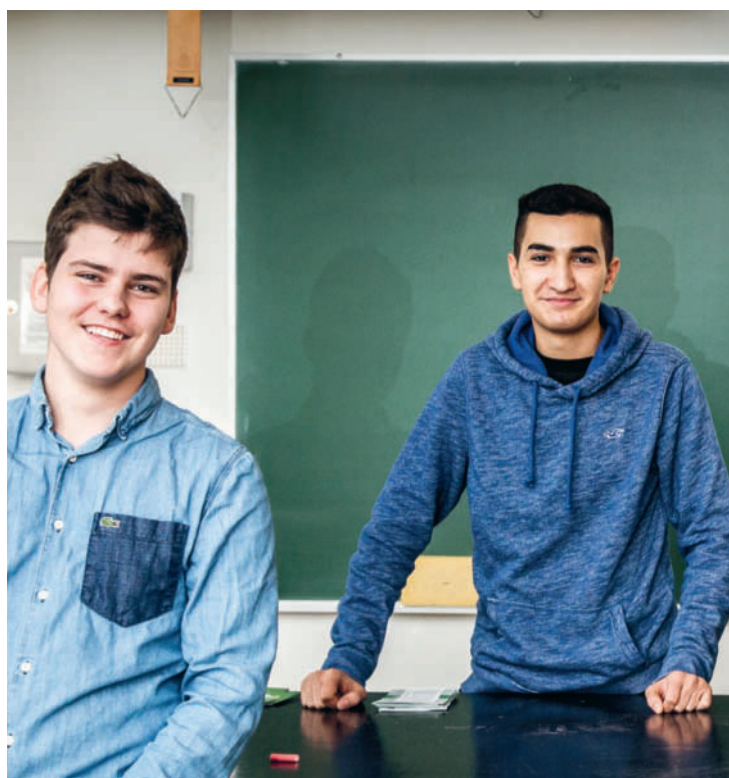
Valget af uddannelse efter gymnasiet er svært, og mulighederne er uendelige. Med konkret læring om job, uddannelses- og karrieremuligheder kan eleverne blive bedre klædt på til at træffe vigtige beslutninger om fremtiden.

Lærer Jette Sindbjerg Martinsen oplever, at tanker om uddannelse og fremtid fylder meget i elevernes bevidsthed.

Karrierelæring kan bruges til at vise de unge, at der er mange forskellige veje at gå efter gymnasiet, siger lærer Sarah Thorsøe Wind.

1.g-eleverne (fra venstre) Jonathan Richter, Zakaria Belaihou, August Lund Detlefsen og Sara Dahl Nielsen har arbejdet med karrierelæring i deres AT-forløb om idrætsskader.

VEJEN TIL DRØMMEKARRIEREN STARTER I GYMNASIET

Karrierefokus er et samarbejde mellem Studievalg København, 17 gymnasier og tre videregående uddannelser. Projektet er støttet af Region Hovedstaden og bistås af Center for Ungdomsforskning.

Målet med projektet er, at der allerede i gymnasiet skal arbejdes med de unges karrierekompetencer. Det skal ikke alene ske i vejledningen, men også som en del af undervisningen.

Sammen udvikler projektets deltagere modeller og partnerskaber, der skal sikre, at de unge i løbet af gymnasiet bliver kompetente til og motiverede for at træffe gode uddannelsesvalg.

”Jeg mener, at det hører til almindannelsen at reflektere over, hvad man gerne vil med sit liv.

Jens Boe Nielsen, rektor, Nørre Gymnasium

Rektor Jens Boe Nielsen mener, at gymnasiet har et ansvar for at gøre eleverne bevidste om deres karrieremuligheder.

På Nørre Gymnasium i Brønshøj begynder arbejdslivet allerede i klasseværelset. Her tænkes karrierelæring aktivt ind i undervisningen, så eleverne rustes til det svære uddannelsesvalg.

På gangen uden for klasselokalet står en gruppe 1.g-elever og tripper nervøst. De har netop fremlagt deres AT-projekt og venter nu på at få deres karakter. Denne gang har projektforløbet dog været lidt anderledes, end det plejer.

På Nørre Gymnasium i Brønshøj arbejdes der som noget nyt med karrierelæring. Her fokuseres der i undervisningen ikke kun på elevernes faglige udbytte, men

også på at give dem perspektiv på livet efter gymnasiet. For hvad skal der egentlig ske, når studenterhuen er i hus, og det svære uddannelsesvalg skal træffes?

Det er et valg, som landets gymnasier i højere grad skal hjælpe eleverne frem imod, mener Jens Boe Nielsen, rektor på Nørre Gymnasium.

”Rigtig mange af vores studenter ender med at tage korte eller mellemlange videregående uddannelser, men brobygningen

fra gymnasiet til uddannelserne er mangelfuld. Har vi et ansvar for at gøre unge mennesker mere bevidste om, hvilken karriere de kan få efter gymnasiet? Det mener jeg, at vi har,” siger Jens Boe Nielsen.

En del af almindannelsen

Derfor er Nørre Gymnasium gået ind i et samarbejde med Studievalg København og Region Hovedstaden om projektet Karrierefokus – i og efter gymnasiet. Projek-

VI VIL IKKE VÆLGE FORKERT

2.g'erne Signe Valgreen, Jonas Christensen og Frederikke Westermann synes, det er svært at overskue, i hvilken retning de skal gå, når studenterhuen er i hus. Fælles for dem er, at de gerne vil undgå at spille tiden på det forkerte studium.

JEG FØLER MIG PRESSET

**SIGNE VALGREEN, 2.G,
NØRRE GYMNASIUM**

Hvilke tanker gør du dig om, hvad der skal ske efter gymnasiet?

Jeg prøver faktisk at lægge det lidt til side og fokusere på gymnasiet. Jeg synes i hvert fald, det er stressende at tænke på – der er utroligt mange valgmuligheder. Jeg får godt nok hele tiden at vide, at jeg skal vælge det, jeg er god til, og som jeg godt kan lide. Men hvad nu, hvis man vælger det forkerte? Det føles som et pres.

Hvor kommer presset fra?

Skolen og samfundet i det hele taget. Politikerne vil jo gerne have, at vi gør det godt og bruger meget tid på vores skole. Nogle gange føles det næsten, som om man aldrig kan gøre det godt nok. Så kan jeg næsten blive helt opgivende.

Savner du noget i forhold til at få hjælp til at vælge uddannelse?

Indtil nu føler jeg ikke, at jeg har fået så meget at vide. Selvfølgelig ved jeg godt, at man kan vælge at læse videre, men jeg synes ikke, vi har fået så meget at vide om, hvordan man vælger. Man kommer igennem nogle små kurser med studievalsvejledningen, men jeg synes ikke, det er nok.

> tet, der i alt tæller 17 gymnasier og tre videregående uddannelser, har til formål at motivere eleverne og gøre dem mere kompetente i forhold til at træffe uddannelsesvalg.

”Vi har indtil nu kun koncentreret os om at gøre eleverne alment dannede og studiekompetente, og så har vi overladt snakken om karriere og uddannelsesmuligheder til studievalsvejledningen. Vi har ikke tidligere taget den opgave på os, men det synes jeg, at vi bør. Jeg mener, at det hører til almindannelsen at reflektere over, hvad man gerne vil med sit liv,” siger Jens Boe Nielsen.

Faglighed i baghovedet

Sarah Thorsø Wind er en af de lærere på Nørre Gymnasium, som har forsøgt at finde ud af, hvordan opgaven kan løses i praksis. Hun underviser i biologi og har i det netop afsluttede AT-forløb om idrætsskader arbejdet med karrierelæring som en integreret del af undervisningen.

Det er blandt andet sket i samarbejde med fysioterapeutuddannelsen på Professionshøjskolen Metropol. Eleverne har besøgt skolen og talt med de studerende på den videregående uddannelse.

Udbyttet har været overraskende godt, fortæller Sarah Thorsø Wind.

”Samarbejdet med Professionshøjskolen

Metropol gjorde, at eleverne ikke kun blev klogere på selve uddannelsen, men også fik et fagligt indblik i fysioterapeuternes arbejde med idrætsskader, som de kunne bruge konkret i AT-forløbet,” siger hun.

Jette Sindbjerg Martinsen er en anden lærer på Nørre Gymnasium, som er tilknyttet projektet. Hun har blandt andet haft sine spanskelever med på besøg hos produktionsteknologuddannelsen på Københavns Erhvervsakademi KEA og af-

viklet et mindre forløb i dansk sammen med Læreruddannelsen Blaagaard/KDAS.

Hun mener ligesom Sarah Thorsø Wind, at det er nødvendigt at have fagligheden i baghovedet, når man arbejder med karrierelæring.

”Som lærere har vi naturligvis en stor interesse i, at der er et fagligt udbytte. Vores undervisningstimer er begrænsede, så hvis det skal give mening for os, så skal der være en faglig gevinst. For ele-

” Hvis jeg endte med at bruge kræfter på en uddannelse, som alligevel ikke var mig, så ville jeg føle det som et stort slag.

Jonas Christensen, 2.g-elev, Nørre Gymnasium

DER ER SÅ MANGE MULIGHEDER

**JONAS CHRISTENSEN, 2.G,
NØRRE GYMNASIUM**

Hvilke tanker gør du dig om, hvad der skal ske efter gymnasiet?

Det ligger slet ikke klart for mig. Jeg vil sige, at det varierer, hvor meget jeg tænker over det. I nogle perioder fylder det hele mit hoved. Jeg tænker på, at der er så mange muligheder. Det kan være svært at finde noget, man vil lægge sig fast på.

Er du bekymret for at skulle vælge?

Man er selvfølgelig altid lidt bange for, at man ikke vælger det rigtige. Hvis jeg endte med at bruge kræfter på en uddannelse, som alligevel ikke var mig, så ville jeg føle det som et stort slag. Det ville være virkelig ærgerligt at bruge så meget tid på det forkerte valg.

Du er en af de elever, som har prøvet at arbejde med karrierelæring. Fik du noget ud af det?

Jeg har nogle forældre derhjemme, som er ret gode til at komme med råd, og som får mig til at tænke over, hvad jeg gerne vil efter gymnasiet, så på den måde fik jeg ikke så meget ud af karrierelæringen.

verne skal der dog faktisk meget mindre til. Bare det at komme ud at se noget andet er de utroligt sultne efter,” siger Jette Sindbjerg Martinsen.

Letter presset

Både Sarah Thorsøe Wind og Jette Sindbjerg Martinsen mener derfor, at karrierelæring kan være til stor gavn – ikke mindst i forhold til at lette presset på eleverne. Begge lærere oplever, at tanker om

fremtid og uddannelse er noget, som fylder meget i de unges bevidsthed.

”De er meget fokuserede på, at der er noget derude efter gymnasiet, men det virker også lidt truende på dem. Derfor kan det være sårbart, hvis deres forestillinger om vejen til drømmeuddannelsen brister. Her kan et møde med virkelighedens verden måske være med til at afdratisere det hele lidt,” siger Jette Sindbjerg Martinsen.

BANGE FOR AT LÅSE MIG FAST

**FREDERIKKE WESTERMANN, 2.G,
NØRRE GYMNASIUM**

Hvilke tanker gør du dig om, hvad der skal ske efter gymnasiet?

Jeg ved ikke helt, hvad jeg vil læse endnu. Jeg har altid gerne villet på universitetet. Det er lidt svært at skelne mellem, hvad der er strategisk godt, og hvad man gerne selv vil, så jeg er lidt i tvivl. Er det her noget, jeg egentlig gider lave? Jeg kan godt være lidt bange for, at jeg kommer til at låse mig selv fast.

Hvad er du bange for, der så sker?

Måske er ”bange” egentlig et lidt forkert ord at bruge, men jeg ville være træt af det, hvis jeg kom til at sidde fast i noget, som jeg alligevel ikke gad. Selvfølgelig ved jeg godt, at det ikke er verdens undergang, men det ville være fedt at ramme rigtigt første gang.

Du er en af de elever, som har prøvet at arbejde med karrierelæring. Fik du noget ud af det?

Det har været en øjenåbner. Jeg har fundet ud af, at der faktisk også er andre ting, jeg kan bruge min studentereksamen til, når jeg er færdig. Det har nok gjort mig lidt mindre bekymret, efter at jeg har set, at der faktisk er mange veje, man kan gå.

Sarah Thorsøe Wind er enig.

”Jeg oplever, at eleverne kan være bange for at låse sig selv fast. Der hersker en frygt for at komme til at træffe et forkert uddannelsesvalg, som aldrig kan gøres om. Det er mit håb, at karrierelæring måske kan gøre eleverne mere bevidste om, at vejen til uddannelse ikke altid er snorlige, men sagtens kan byde på nogle krumspring,” siger hun. ●

GYMNASIET SKAL LÆRE UNGE AT TRÆFFE VALG FOR LIVET

92 %

af elever fra de almen-
gymnasiale uddannelser
fuldfører en uddannelse
efter gymnasiet.

44 %

fuldfører en universitets-
bachelor

33 %

fuldfører en
professionsbachelor

11 %

fuldfører en erhvervsfaglig
uddannelse

10 %

fuldfører en kort videre-
gående uddannelse

2 %

fuldfører "øvrige"
uddannelser

Kilde: Danske Gymnasier, DREAMs
uddannelsesfremskrivning
2012 og 2013

Der skal tænkes i nye baner i uddannelsesvejledningen på gymnasierne. I et moderne samfund, hvor der hele tiden skal træffes beslutninger, der kan have indflydelse på job og fremtid, er det vigtigt at lære de unge at reflektere over deres valg. Det mener Torben Theilgaard, centerchef for Studievalg København, og Noemi Katznelson, leder af Center for Ungdomsforskning.

Når den sidste eksamen er i hus, og de nybagte studenter træder uden for gymnasiet, tager de samtidig deres første skridt på vejen mod et dynamisk arbejdsmarked, hvor der hele tiden skal træffes nye valg, der kan have betydning for deres fremtid.

Derfor er det vigtigt, at gymnasierne sørger for at styrke elevernes personlige kompetencer, så de bliver rustet til mødet med virkeligheden. Det mener Torben Theilgaard, der er centerchef for Studievalg København.

Han peger på, at man i studievalgsvejledningen på gymnasierne traditionelt har fokuseret mest på at informere eleverne om, hvilke uddannelser de kan vælge.

Denne tankegang er imidlertid forældet i det moderne samfund.

"Hele opfattelsen af vejledningsprocessen har i mange år været, at det primært går ud på at matche elevernes evner og kompetencer med konkrete job eller fag, som de kan være i resten af deres liv. Men sådan ser verden jo ikke ud mere," siger Torben Theilgaard.

Han mener derfor, at gymnasierne har et ansvar for at gøre eleverne i stand til at reflektere over deres egne valg, imens de træffer dem.

"Vi skal være ambitiøse på de unges vegne. Gymnasiet skal ikke kun uddanne dem fagligt, men også danne dem og gøre dem livsduelige. Derfor er det væsentligt at få bragt andre elementer ind i elevernes

måde at tænke fremtid på end bare det næste skridt," siger Torben Theilgaard.

Dette kan blandt andet gøres med karrierelæring, hvor skolerne i samarbejde med videregående uddannelser kombinerer den faglige undervisning med job- og uddannelsesperspektiver – for eksempel et danskforløb, hvor eleverne selv prøver kræfter med at undervise.

Livslang læring

DREAMs uddannelsesfremskrivning fra 2012 viser, at langt størstedelen af unge uddanner sig. Ifølge profilmodellen, som er Undervisningsministeriets model for fremskrivning, videreuddanner 92 procent af eleverne fra de almengymnasiale uddannelser sig efter gymnasiet. For elever fra de erhvervsgymnasiale uddannelser er det 88 procent.

Ifølge Torben Theilgaard er det dog ikke et succeskriterium i sig selv, at mange unge vælger en uddannelse efter gymnasiet. Han mener, at vejledningen først og fremmest bør handle om at klæde de unge på til et arbejdsliv, der hele tiden er i forandring.

"Det er for fattigt, hvis vi kun fokuserer på at få sendt de unge videre i systemet. De valg, som de skal træffe i deres job- og uddannelsesliv, er vedvarende og kon-

”Gymnasierne bør allerede fra 1.g tænke uddannelse og karriere ind i undervisningen.

Noemi Katznelson, leder, Center for Ungdomsforskning

”Det er for fattigt, hvis vi kun fokuserer på at få sendt de unge videre i systemet.

Torben Theilgaard, centerleder, Studievalg København

stante. Det kræver livslang læring at vedligeholde sine kompetencer,” siger han.

Derfor er Torben Theilgaard også positivt stemt over for projekter som Karrierefokus, hvor studievalsvejledning og uddannelsesvalg bliver sat i nyt perspektiv.

”Det er vedkommende og interessant, fordi eleverne bliver mere bevidste om, at de hele tiden står over for nye valg, som kan have indflydelse på deres liv. Samtidig gør det også op med tanken om karriere som en opstigningsproces, hvor du starter fra bunden og arbejder dig op. I stedet handler det hele tiden om at vælge,” siger han.

Øger motivationen

Ungdomsforsker Noemi Katznelson er enig i, at der er behov for et opgør med den klassiske studievalsvejledning. Hun er

leder af Center for Ungdomsforskning ved Aalborg Universitet og mener ligesom Torben Theilgaard, at studievalsvejledningen bør ses som en del af en proces, hvor eleverne lærer at reflektere over, hvad de vil med deres liv.

”Vi skal gøre op med tanken om, at målet med vejledningen er det konkrete uddannelsesvalg. Der skal mere fokus på valgprocessen – ikke valget i sig selv. Derfor bør gymnasierne allerede fra 1.g tænke uddannelse og karriere ind i undervisningen, for eksempel ved at samarbejde med virksomheder og de videregående uddannelser,” siger Noemi Katznelson.

Hun peger desuden på, at et øget fokus på refleksionsprocessen ikke kun vil gavne eleverne på længere sigt, men også deres motivation og faglighed, imens de stadig går i gymnasiet.

”I og med at de unge bliver mere bevidste om deres valg, og hvad de gerne vil, så vil de også få en bedre fornemmelse for, hvorfor de egentlig går i gymnasiet. At der faktisk er en grund til, at de er der, og at de ting, som de lærer, er noget, de kan bruge senere i livet,” siger Noemi Katznelson.

Hun vil ikke afvise, at denne måde at tænke vejledning på kan føre til, at nogle elever dropper ud af gymnasiet, fordi de allerede tidligt i forløbet finder ud af, at de vil noget andet. Det mener hun dog ikke nødvendigvis er en dårlig ting.

”Det vigtige er, at vi til sidst står med nogle unge mennesker, som er mere afklarede og bevidste om de valg, de træffer,” siger Noemi Katznelson. ●

BLIV BEDRE TIL AT OBSERVERE OG GIVE FEEDBACK

Styrk din kommunikation og gør læring mere synlig som underviser, pædagog eller skoleleder. Tag en Marte Meo uddannelse

**ULLA
NEDERGAARD**

T 4116 9206 . ulla@ullanedergaard.dk
www.martemeo-uddannelse.dk eller
www.ullanedergaard.dk

**MARTE MEO
UDDANNELSE**

Nyt hold
starter
marts 2016

”

Man skal gå ind i diskussionerne og søge indflydelse, men man skal også indstille sig på, at der er ting, man ikke kan ændre.

skriv

Har du selv en fortælling om forandringer, eller kender du til en kollegas erfaringer, der bør deles med andre, er du meget velkommen til at skrive til journalist Malene Romme-Mølby på mrm@gl.org

FORANDRING

Som gymnasielærer går man igennem en hel del forandringer i sit arbejdsliv. De forandringer vil Gymnasieskolen gerne sætte fokus på i en serie. Denne artikel er nummer seks i serien. Find de tidligere artikler på gymnasieskolen.dk

g

FARVEL TIL VAGTHUNDEN

Da Mette Louise Graah Rasmussen begyndte som tillidsrepræsentant, var hun kritisk og kampklar. Det var sådan, man fik indflydelse, troede hun. I dag ved hun, at man kun kan skabe en god arbejdsplads ved at samarbejde og have tillid til ledelsen.

En god tillidsrepræsentant (TR) skal være som en bidsk vagthund – altid parat til at holde et skarpt øje med ledelsen og bide den i haserne.

Det var i store træk sådan, Mette Louise Graah Rasmussen så på rollen som TR, da hun indtog posten på Aarhus Katedralskole for to et halvt år siden.

”Jeg ville gerne være vagthunden, der kunne holde øje med ledelsen. Det var sådan, jeg forestillede mig, at jeg blev en indflydelsesrig TR,” fortæller hun.

Mette Louise Graah Rasmussen griner selv af billedet. Vi sidder i sofaen i et lille lokale ved siden af lærerværelset med udsigt til byens domkirke. I dag ser hun helt anderledes på rollen og har en markant anden tilgang til arbejdet.

”Det er min helt klare erfaring, at man kommer længst med dialog, samarbejde og tillid. Det handler ikke om sejre eller om at kunne sige: Se, hvad jeg har opnået! Det handler om at skabe en god arbejdsplads. Med den anden indstilling løber man panden mod en mur.”

Forandringen skete relativt hurtigt, husker Mette Louise Graah Rasmussen. Det var ikke en bestemt episode, der udløste den, og hun tror ikke, det var en ændring, hverken rektor eller kollegerne som sådan lagde mærke til. Det var mere en proces, der skete inde i hende selv.

”Jeg indså, hvad det er for et rum, man som TR har at navigere i. En ledelse og en TR er jo ikkeigestillede i et magthierarki. Man skal gå ind i diskussionerne og søge indflydelse, men man skal også indstille sig på, at der er ting, man ikke kan ændre. Man skal

BLÅ BOG

METTE LOUISE GRAAH RASMUSSEN

- Født i 1972.
- Cand.mag. i historie og religion fra Aarhus Universitet i 2001.
- Lærer på Aarhus Katedralskole siden 2003.
- Tillidsrepræsentant siden august 2013.

Som TR har man ikke en masse magt, men man har gode muligheder for at præge beslutningerne, mener Mette Louise Graah Rasmussen, der er TR på Aarhus Katedralskole.

➤ vælge sine kampe, ellers bliver det for hårdt personligt."

Hun lærte også at se på TR-jobbet som en rolle, hun er sat til at varetage.

"Det gør det nemmere at være i. Det er en måde at beskytte sig selv på. Nogle gange må man bare sige: Det var så det, TR-funktionen kunne udrette i denne omgang," siger Mette Louise Graah Rasmussen.

Find en fælles bane

Hun mener, at TR-rollen ofte bliver italesat som mere magtfuld, end den reelt er – også af Gymnasieskolernes Lærerforening.

"Man bliver nødt til at indse, hvordan virkeligheden ser ud. Som TR har man ikke en masse magt. Med OK 13 blev rammerne ændret. Kampe, der alligevel ikke kan vindes, gavner ingen. Men der er en masse steder, hvor man kan præge beslutninger og komme med perspektiver på noget, som ledelsen ikke af sig selv får øje på. Har man en god relation til ledelsen, får man indflydelse. Det er en TR's vigtigste opgave," lyder det fra Mette Louise Graah Rasmussen.

Man skal finde en fælles bane at spille på og anerkende den dagsorden, der nu engang er sat, mener hun.

"Hvis udgangspunktet er økonomi, så nytter det ikke så meget, at jeg taler om

” I det gode samarbejde, hvor der er gensidig tillid og respekt, er det ikke kun ledelsen, der sætter dagsordenen.

didaktik," siger Mette Louise Graah Rasmussen og tilføjer:

"Der er ting, hvor det er ledelsen, der tager beslutningen eller udstikker retningen, men i langt de fleste tilfælde sker det jo i samarbejde med lærerne. Og i det gode samarbejde, hvor der er gensidig tillid og respekt, er det ikke kun ledelsen, der sætter dagsordenen. Så er det noget, vi skiftes til."

Vil være "medskaber"

Også nu, hvor Aarhus Katedralskole ligesom landets andre gymnasier står over for nedskæringer, holder Mette Louise Graah Rasmussen fast i, at samarbejde og dialog med ledelsen er den eneste vej frem. Hun ser det som sin opgave at sikre en god proces. At være "medskaber" frem for at stille sig på tværs.

Er der ikke en risiko for, at du bliver for meget pot og pande med ledelsen?

"Det er klart, at det er en balance. Vi har forskellige roller, og vi er bestemt heller ikke altid enige. Men det betyder ikke, at man ikke kan have nogle gode drøftelser og have respekt for hinandens synspunkter."

"Det er afgørende, at lærerkollegiet har tillid til mig. At de tror på, at jeg forvalter rollen bedst muligt. Grundholdningen på skolen er, at man gerne vil et godt samarbejde. Indtil videre tror jeg ikke, jeg har kolleger, der synes, at jeg er gået over stregen," siger hun.

Ser du det som et nederlag, at du ikke blev den vagthund, du havde tænkt dig at være?

"Nej, på ingen måde, jeg blev jo bare klogere og erkendte, hvad det egentlig er, man kan bidrage med som TR. Vil man præge beslutningerne, kommer man længst med samarbejde. En lang liste med krav kommer man ingen vegne med." ●

**ENGELSK
I HF**

Step by Step

- En engelsk basisgrammatik
med øvelser

af Hanne Wachter og Kim Kjærsgaard

En grundlæggende engelsk grammatik med øvelser. Grammatik på venstre-siderne og øvelser på højre-siderne, så eleven straks kan afprøve sin forståelse uden at skulle bladre rundt i bogen.

Kapitlerne indledes med en "Basics-boks", som giver en kort indledning til et grammatisk emne.

- **Step by Step - En engelsk basisgrammatik med øvelser**, papirudgave, 80 sider, A4-format, 99 kr.
- **Step by Step som interaktiv e-bog**, PDF-udgave til Mac og PC. Se licenspriser på www.andrico.dk. Eleverne kan skrive og gemme besvarelsener og egne noter direkte i e-bogen.
- **Facithæfte**, papirudgave, 44 sider, 48 kr.

Priser ekskl. moms.

Forlaget Andrico

Mossøbrå 5 • 8660 Skanderborg • Tlf 86 57 92 19 • forlaget@andrico.dk • www.andrico.dk

Astma gjorde Rasmus fascineret af kroppen som system

Nu gør han medicinsk teknologi
tilgængelig i udviklingslande

**Kom til Åbent Hus
03.03.16 og se, hvordan
ingeniører bliver til**

aabenthus.dtu.dk

Danmarks
Tekniske Universitet

NAVN:
Poul Dalgaard Jensen

ALDER:
48

SKOLE:
Vestfyns Gymnasium

FAG:
Historie og psykologi

EN BOG, JEG HAR LÆST ...

Jeg er ved at læse Schalburg af Mikkel Kirkebæk. Schalburg var leder af Frikorps Danmark under Anden Verdenskrig, og bogen giver et interessant indblik i hans baggrund. Den er fremragende skrevet og meget tankevækkende. Schalburg var faktisk af russisk afstamning, men var indædt antikommunist. Det gjorde ham til nazist. Det er interessant at se, hvilken baggrund "ondskaben" kommer med, for bag alle dæmoner gemmer sig også menneskeliv. Det er vigtigt at forstå, hvis vi skal forsøge at bekæmpe nogle af de ondskabsfænomener, vi omgiver os med i dag. Under Anden Verdenskrig trak stærke ideologier i folk. Vi må se i øjnene, at Danmark nu er indblandet i krig, og på den måde synes jeg også, at Anden Verdenskrig er god at huske tilbage på og spejle sig i.

ANDEFALET
AF
LÆRER

BJØRN FJÆSTAD: DANMARKS STØRSTE ROCKSTEMME

Jeg skal lytte til min nye cd med Bjørn Fjæstad, Du kender intet til mig. Jeg er så gammeldags, at jeg stadig bruger cd'er. Efter min mening har Bjørn Fjæstad den største rockstemme i Danmark. Han er kendt fra bandet Baal og laver normalt meget voldsomme, udadvendte sange. Men denne gang er de mere indadvendte, da han reflekterer over den midaldrende mands problemstillinger. Jeg har været til koncert med ham fire gange før, fordi hans koncerter er så stemningsfyldte og storladne. Til marts skal jeg til en intimkoncert med ham på Dexter i Odense.

BRIDGE: KOMMUNIKATION MELLEM TO MENNESKER

Jeg spiller ugentligt bridge i bridgeklubben 1936 i Odense og til private arrangementer med min livspartner. Det er en god måde at koble af på, og jeg kan godt lide, at det udfordrer mine strategiske færdigheder og mit konkurrencegen. Jeg startede med at spille for 12 år siden, og det er fascinerende, at man kan udvikle sig hele livet og blive bedre og bedre til det. Det er virkelig en parsport, og det interessante er udfordringen i at kommunikere med hinanden som par gennem sine meldinger.

Syv afskedigelser blev til én

Syv lærere risikerede at miste deres arbejde på Vejen Gymnasium, men det er endt med, at én lærer er blevet afskediget, og denne lærer er i øvrigt allerede blevet genplaceret på en anden skole.

Dermed blev en truende afskedigelsesrunde på gymnasiet noget mindre dramatisk, end det først var lagt op til.

En række lærere har tilbudt at gå ned i tid. Nogle, fordi de rent faktisk ønskede at gå ned i tid, mens andre gerne ville være med til at "redde" en kollega. Derudover har flere medarbejdere valgt at gå på pension eller efterløn. Ifølge tillidsrepræsentant Thomas Heshe har det ikke været en nem

eller rar situation. Han mener ikke, at alle de pågældende medarbejdere ville være stoppet nu, hvis skolen ikke skulle skære ned.

"Der har været en form for pres på dem både fra ledelsens side og måske også fra kollegerne," siger Thomas Heshe.

Han beskriver dog presset som indirekte, men alligevel har det ikke været en rar situation for de pågældende medarbejdere, understreger tillidsrepræsentanten. ●

gymnasieskolen.dk

Læs hele nyheden på **gymnasieskolen.dk**

OP TIL **568** MILLIONER KRONER KAN SKOLER SPARE PÅ INDKØB OG ADMINISTRATION IFØLGE EN RAPPORT FRA UNDERVISNINGSMINISTERIET.

gymnasieskolen.dk

Læs nyheden Rapport: Mange penge at spare uden at fyre på **gymnasieskolen.dk**

ERHVERVSPSYKOLOG: SÅDAN KOMMER DU VIDERE EFTER EN FYRING

En fyring er et tab og gør ondt. Pludselig skal man adskilles fra noget, man har bundet sin loyalitet og sine følelser til. Derfor skal man give sig selv lov til at være ked af det og føle sig uretfærdigt behandlet. Men når chokfasen er ovre, og de stærkeste følelser har lagt sig, skal man koble fornuften til og komme videre.

Sådan lyder rådet fra erhvervpsykolog Kit Sanne Nielsen til de gymnasielærere, der på grund af de aktuelle nedskæringer på de gymnasiale uddannelser er varslet fyret eller bliver det i de kommende måneder.

"En fyring udløser mange forskellige reaktioner og tanker. Nogle bliver vrede, frustrerede og skælder ud. Nogle bliver lammede, græder og er bekymrede for fremtiden. Andre bliver lidt af det hele. Kommer fyringen helt bag på én, får man et direkte chok," siger Kit Sanne Nielsen, der er cand.psych. og specialist i organisations- og arbejdspsykologi. ●

gymnasieskolen.dk

Læs hele interviewet på **gymnasieskolen.dk**

Om

NYNNE AFZELIUS

- Født i 1973. Student fra Helsingør Gymnasium i 1992. Cand.scient. i fysik og matematik fra Københavns Universitet i 2004.
- Begyndte i pædagogikum på Nørre Gymnasium i 2004 og har frem til nu undervist i fysik og matematik.
- Var med til at starte Akademiet for Talentfulde Unge i 2007 – blev sekretariatschef for akademiets afdeling på Sjælland og i hovedstaden i 2010. Udnævnt til Årets Talentudvikler i 2011.
- Chef for ScienceTalenter, der tager sig af den nationale talentpleje inden for de naturvidenskabelige fag, siden 1. januar 2016.

HUN HAR GJORT DET COOL AT VÆRE KLOG

Gymnasielærer Nynne Afzelius har skabt og båret et af de første og mest succesrige talentplejeprojekter i Danmark. I dag står hun i spidsen for ScienceTalenter. Alle elever har ret til at skulle stå på tær engang imellem – også de dygtigste, mener hun.

Egentlig kunne hun lige så godt have valgt at læse litteraturhistorie, filosofi eller noget med sprog. Nynne Afzelius syntes, at alle fag var spændende, og med 10,7 på eksamensbeviset fra Helsingør Gymnasium dengang i 1992 var der nærmest frit valg på alle uddannelseshylder.

Men i sommerferien mellem 2.g og 3.g var hun på en "summercamp" for fysikinteresserede elever på Sorø Akademi. Og det gjorde forskellen.

"Det blev en fantastisk uge. Pludselig foldede fysikfaget sig virkelig ud, og jeg tænkte: Wauw, det er det her, jeg skal," fortæller Nynne Afzelius, der derfor gik i gang med at studere fysik og matematik – efter at have været på højskole, arbejdet i Afrika og taget forskellige kurser på et universitet i Georgia i USA.

I dag 25 år senere er hun tilbage i Sorø. Nu med eget kontor, der på denne januardag giver udsigt til diset, grå himmel og dalende snefnug over Sorø Sø og Sorø Akademis gamle bygninger.

Vi er på Mærsk Mc-Kinney Møller Videncenter. Her har ScienceTaler, der har ansvaret for den nationale talentpleje inden for de naturvidenskabelige fag, til huse. Nynne Afzelius er ny chef.

På centret kan dygtige elever fra grundskoler og gymnasier over hele landet komme på korte studieophold og blive udfordret af opgaver og eksperimenter, de ikke har mulighed for at lave hjemme på deres egen skole.

At give ekstra udfordringer til kloge hoveder er ikke nogen ny opgave for den 42-årige cand.scient. i fysik og matematik. Tværtimod. Ved siden af jobbet som lærer på Nørre Gymnasium, som hun har haft i de seneste 11 år, har hun været med til at skabe og bære Akademiet for Talentfulde Unge – et af de første og mest succesrige talentprojekter i Danmark.

Og hun lægger ikke skjul på, at det med at få de dygtigste elever til at stå på tær en gang imellem er mere end et arbejde. Det er noget, hun brænder for.

”Jeg har lagt al min tid og hele mit hjerte i arbejdet med Akademiet for Talentfulde Unge,” siger Nynne Afzelius.

Sit nye job som chef for ScienceTaler kalder hun et drømmejob:

”Jeg kan fortsætte med at præge talentarbejdet i Danmark, får nye udfordringer og kommer ’hjem’ til naturvidenskaben.”

Fællesskabet er vigtigt

Nynne Afzelius har i den grad været drivkraft for den holdningsændring, der i de sidste 10 år er sket på landets gymnasier, når det gælder synet på de dygtigste elever.

Tidligere var elite næsten et fyord. Lærernes fokus var primært på at hjælpe de fagligt svage elever. De dygtige elever skulle jo nok klare sig, tænkte de fleste. I dag er det helt almindeligt at tale om, at nogle elever er bedre begavede end andre og har brug for ekstra faglige udfordringer, der rækker ud over pensum. Og størstedelen af landets gymnasier sender elever af sted på talentkurser.

”Man skal ikke have været gymnasielærer særlig længe, før man opdager, at der i hver eneste klasse sidder elever, der vil have godt af, at niveauet og tempoet bliver lidt højere,” siger Nynne Afzelius.

På Akademiet for Talentfulde Unge kan ambitiøse gymnasieelever blive en del af et treårigt forløb med forelæsninger, workshops og sommerlejr, der byder på input fra både humaniora, samfundsvidenskab og naturvidenskab.

Det kan være ensomt at være den eneste i klassen, der har det periodiske system hængende over skrivebordet.

Nynne Afzelius, chef,
ScienceTalerter

Det handler ikke kun om at give eleverne ekstra faglige udfordringer, men også om at give dem et socialt fællesskab, forklarer hun.

Det er også et afgørende aspekt, når ScienceTalerter åbner dørene for undervisning og camps.

"Alle mennesker har brug for at kende nogen ligesom dem selv. Talenter mangler ofte nogen i hverdagen at dele deres interesse med. Det kan være ensomt at være den eneste i klassen, der har det periodiske system hængende over skrivebordet derhjemme, eller den eneste, der har siddet vågen hele natten for at se en sonde bliver landsat på Mars. Her møder de nogle, der spiller på samme bane som dem selv," siger Nynne Afzelius.

Som en flodbølge

Både hos ScienceTalerter og Akademiet for Talentfulde Unge har man mærket holdningsændringen tydeligt.

"Det har været som en flodbølge," siger Nynne Afzelius.

Hun kan tydeligt huske, hvor usikre hun og kollegerne på Nørre Gymnasium var, da de i 2007 åbnede for tilmeldingen til det første hold på Akademiet for Talentfulde Unge.

"Vi tvivlede på, om der overhovedet ville komme nogen. Så da vi fik 50 tilmeldinger til det første hold, løb vi rundt med armene over hovedet. Og lige siden har eleverne jo stået i kø."

I år er knap 1.000 nye elever optaget på Akademiet for Talentfulde Unge, der begyndte i hovedstadsområdet, men siden har spredt sig til hele landet. Hos ScienceTalerter har man også oplevet en stigende interesse.

Det er ikke kun rektorerne og lærerne, der har fået et andet syn på de kvikkeste og mest ambitiøse elever. Det har eleverne også selv. I dag må man godt være klog og få høje karakterer.

"Det er blevet cool at være klog. Da jeg gik i gymnasiet, var det sejt at være god til fodbold. I dag er det også sejt at være dygtig bogligt. I dag tør eleverne godt tale åbent om, at de gerne vil lære mere og har ambitioner," siger Nynne Afzelius.

Solgt til didaktikken

Selvom vejen fra "summercampen" i 1991 til talentchefjobbet i dag ser snorlige ud, er den det ikke. For Nynne Afzelius vidste slet ikke, hvad fysik- og matematikstudierne skulle føre til, da hun begynde på universitetet.

Som aktiv i Ungdommens Røde Kors havde hun stået for en del kurser, og undervejs i studierne gik det op for hende, hvor vild hun egentlig var med at undervise, og at det var det, hun ville.

Da hun nåede til sit speciale, skrev hun om didaktik. Her undersøgte hun, hvad der er afgørende for, at man vælger en fremtid med naturvidenskab. Og så var hun solgt til didaktikken og ville ud at undervise.

Hun startede i pædagogikum på Nørre Gymnasium i august 2004, og fra første dag var gymnasielærerjobbet det "sjoveste nogensinde".

"Det at undervise og være sammen med eleverne er noget af det mest meningsfulde, jeg kan forestille mig. Sådan er det stadig. Helt basalt handler det jo om at gøre en forskel, se eleverne rykke sig – både de fagligt svage og de dygtige."

Derfor vil eleverne hos ScienceTalerter sikkert også komme til at se chefen stå ved tavlen.

"Hvis der skal være noget om primtal, eller der lige mangler lidt stand up-matematik, kan jeg nok ikke holde mig væk," siger Nynne Afzelius.

Grand Canyon i klasseværelset

Siden 2010 har alle gymnasier haft pligt til at etablere særlige tilbud til elever med særlige talenter. Det var vigtigt, at det blev skrevet ind i bekendtgørelsen, men gjorde reelt ikke den store forskel, mener hun.

"Ministeriet sparkede døre ind, der allerede var åbne," siger Nynne Afzelius, der ærgres sig over, at man ikke har gjort samme krav gældende på folkeskoleområdet med den nye folkeskolereform.

"Folkeskolen er fem år bagud i forhold til gymnasiet på det her område," siger hun.

Den store interesse for ekstra intellektuelle udfordringer til de fagligt stærke elever handler også om, at der er kommet flere elever i gymnasiet, fastslår hun.

"Den faglige spredning er blevet større. Jeg er sikker på, at alle lærere gør sig umage med at prøve at nå alle elever. Men det er som at skulle skræve over Grand Canyon,

når man både skal udfordre de dygtige og løfte de svage i en klasse, og det kan ikke lade sig gøre hver eneste dag. Derfor er eksterne talenttilbud nødvendige."

Men gymnasierne skal ifølge Nynne Afzelius blive ved med at lede efter måder at løfte opgaven på i den daglige undervisning. ScienceTalerter vil gerne hjælpe, og derfor vil hun styrke kurserne, der er rettet mod lærerne, fortæller hun.

"Vi vil gerne hjælpe lærerne med at finde ud af, hvilke talentaktiviteter de kan arbejde med, og hvordan de kan spotte elever, der har potentialet til at blive talenter. Det er ikke den enkelte lærers problem. De gode løsninger skal findes i fællesskab."

Hun mener, at talentplejen på gymnasieområdet i Danmark generelt har det godt, men at der er brug for øget samarbejde, vidensdeling og koordination.

"Fordi talentarbejdet langt hen ad vejen har været drevet af ildsjæle og enkelte gymnasier, har der været en tendens til, at vi har set hinanden som konkurrenter. Det skal vi holde op med. Vi skal samarbejde, så vi kan lære af hinandens succeser og fejl."

Dårlige arbejdsvaner

I dag er der mange tilbud til dygtige børn og unge, og der er også kommet en større viden om, hvordan talenterne bedst kan plejes.

I starten troede Nynne Afzelius, at når fagligt stærke elever ikke blev udfordret, så var problemet udelukkende, at de ikke fik udfoldet deres fulde faglige potentiale. Efterhånden er det gået op for hende, at dårlige arbejdsvaner er en kedelig sideeffekt.

"En del af de fagligt stærke elever, jeg har mødt, er kommet igennem store dele af folkeskolen og gymnasiet, mens de har kigget ud ad vinduet og pillet sig i næsen. Dels er de ikke blevet så dygtige, som de kunne, dels har de ikke lært at gøre sig umage," siger Nynne Afzelius.

I dag gør hun meget ud af at sige til eleverne, at det at blive udpeget som talentfuld ikke må blive en sovepude.

"Det handler også om, at de skal lære nogle gode arbejdsvaner. Lære, hvad de skal gøre, når de møder modstand, for det gør de på et eller andet tidspunkt. De skal indse, at hvis de vil blive dygtige, så skal der arbejdes stenhårdt. Knokler de ikke, bliver de kun middelmådige. Det var jeg ikke nok opmærksom på at sige i starten."

"Den, der har evnen, har pligten. Det er et vigtigt budskab," siger Nynne Afzelius. ●

FRØKOSTPAUSE

Det er mandag, og klokken er 12. Musiklærerne på Aurehøj Gymnasium tager en pause og spiser smørrebrød på lærerværelset. De bruger dagen på et strategiseminar, hvor de arbejder med at udvikle skolens musikprofil.

GL's sekretariat svarer hver dag på spørgsmål fra medlemmerne. Gymnasieskolen bringer fremover nogle af de spørgsmål, der har en bred relevans og interesse for medlemmerne.

skriv

Har du et spørgsmål, som du mener, at andre medlemmer også kan have glæde af at få besvaret, er du velkommen til at sende det til gymnasieskolen@gl.org – så vil GL's konsulenter besvare det.

Hvordan påvirker GL den kommende reform?

Forleden hørte jeg i Radioavisen statsminister Lars Løkke Rasmussen sige, at regeringen snart vil spille ud med et forslag til en reform. Hvordan arbejder GL med udsigten til en reform af gymnasieuddannelserne? Jeg synes ikke, at man hører så meget i øjeblikket.

Morten Bayer, konsulent i GL, svarer:

GL arbejder i denne tid meget intensivt med at få indflydelse på det kommende reformudspil.

GL's formand og GL's uddannelseschef er inviteret til flere møder med undervisningsminister Ellen Trane Nørby i løbet af januar måned, hvor der er mulighed for at fremføre centrale GL-synspunkter. GL's formand har desuden været til møder med de uddannelsespolitiske ordførere fra alle politiske partier, hvor reformen også har været på dagsordenen.

GL lægger vægt på, at en reform skal styrke kvaliteten på de gymnasiale uddannelser. Samtidig skal vi have et inkluderende uddannelsessystem. I dag får 20 procent af en ungdomsårgang ikke en ungdomsuddannelse, så man bør fokusere på restgrup-

pen i stedet for at sætte karakterbomme op foran de unge, der kan og vil gennemføre en gymnasieuddannelse. Bedre kvalitet får man med bedre rammer for grundigt fagligt, pædagogisk og didaktisk arbejde ude på de enkelte skoler.

Et andet fokuspunkt for GL er, at der skal værnes om den særlige rolle, hf spiller i det danske uddannelsessystem.

En meget stor del af GL's uddannelsespolitiske arbejde kan i perioder være mindre synligt i offentligheden. Interessevaretagelse er for eksempel kontakten og dialogen med journalister, embedsværket, folketingspartiernes uddannelsespolitiske ordførere, deres politiske sekretariater på Christiansborg og andre relevante organisationer. Denne kontakt bruges til at målrette GL's indsats, så vi har maksimal mulighed for at påvirke reformprocessen til gavn for gymnasieuddannelserne. ■

I EFTERÅRET VAR DER VALG TIL GL'S HOVEDBESTYRELSE. Medlemmerne vælges fremover for tre år ad gangen. Den nye hovedbestyrelse, der har fået fire nye medlemmer, var midt i januar for første gang samlet.

De er fra venstre: **1:** Peter Hall (NY) • **2:** Frederik Bo Lind (NY – repræsenterer de ikke-fastansatte) • **3:** Peter Madsen • **4:** Mikael Busch • **5:** Asger Boe Wille (NY) • **6:** Jeppe Kragelund (næstformand) • **7:** Alex Young Pedersen (formand for Uddannelsesudvalget) • **8:** Sigrid Jørgensen (næstformand) • **9:** Annette Nordstrøm Hansen (formand) • **10:** Anders Bærholm Frikke (NY) • **11:** Ronald Karlsen (formand for Overenskomstudvalget) • **12:** Tomas Kepler • **13:** Kåre Blinkenberg (formand for Arbejdspladsudvalget)

GL

GYMNASIESKOLERNES LÆRERFORENING

Gymnasieskolen KØR SELV-FERIE

Gymnasieskolen giver dig ekstra gode priser på udvalgte rejsemål. Oplys rejsekoden "GYMNASIESKOLEN" ved bestilling – så får du automatisk rabatprisen.

8 dage på 4-stjernet hotel i Norditalien

Park Hotel Villa Fiorita ★★★★★

Dette venetianske sommerpalads med tilhørende hotel og pool kan blive rammen om jeres næste ferieeventyr – omgivet af ægte, italiensk landsbyidyl i den berømte vin- og ferieregion Veneto i Norditalien. Hotellets lækre poolområde og selve placeringen mellem middelalderbyen Treviso (18 km), sagnomspundne Venedig (40 km) og Adriaterhavets populære badestrande ved Lido di Jesolo (28 km) er ret ideel, hvis familien består af både kulturtosser og vandhunde. Som regionens kronjuvel troner

Venedig på toppen over seværdigheder i nærområdet: Alene sejlturen fra Mestre (30 km) ind mod den mytiske kanalby er en oplevelse, og en slentretur gennem de historiske gyder og stræder, over klukkende kanaler og med gondolierens sang i øret er et minde for livet.

Ankomst

Valgfri i perioden 31.1.-30.10.2016.

5 overnatninger fra 2.149,-

Pris pr. person i dobbeltværelse

2.749,-

Pris uden rejsekode kr. 3.049,-

Pris 24.-30.3. og 22.4.-15.10.2016: 3.399,-
samt 31.3.-21.4. og 16.10.-5.11.2016: 3.149,-

- 7 overnatninger
- 7 x morgenbuffet
- 3 x 3-retters middag
- 1 velkomstdrink
- 1 vinsmagning på hotellet med 3 forskellige lokale vine fra Veneto-regionen

Børnerabat (ved 2 voksne)
2 børn 0-14 år gratis inkl. morgenbuffet.

Turistskat ca. EUR 2,- pr. person pr. døgn.

4 dage på 3-stjernet hotel i Oberharz, Tyskland

Sporthotel Schulenberg ★★★

På det atmosfærefyldte hotel har I alle muligheder for skønne feriedage. Opholdet inkluderer helpension, så her behøver I kun tænke på, hvad I har lyst til at se og opleve. Hotellet har masser af faciliteter, der kan tiltrække et voksent publikum, blandt andet indendørs og udendørs tennisbaner samt en dejlig wellnessafdeling med swimmingpool. Desuden er hotellet et rigtig godt udgangspunkt for vandreture i skønne omgivelser.

Ankomst

Valgfri i perioden 2.1.-17.12.2016.

Pris pr. person i dobbeltværelse

1.049,-

Pris uden rejsekode kr. 1.199,-

Pristillæg 31.1.-29.2. og 1.5.-30.9.2016: 200,-

- 3 overnatninger
- 3 x morgenbuffet
- 3 x suppe til frokost
- 3 x kaffe med kage
- 3 x 3-retters middag/buffet
- 10 % rabat til Harzer Schmalspurbahnen

Kurafgift EUR 1,50 pr. person pr. døgn.

4 dage på 3-stjernet hotel i Nordtyskland

Ringhotel am See ★★★

I gåafstand fra centrum af den hyggelige, lille by Grevesmühlen, ligger hotellet lige ved søen Vielbecker. Her er lagt op til en dejlig miniferie med mulighed for masser af udflugter. Byens vartegn er en flot, gammel mølle fra 1878 i hollandsk stil. Også bykernens ældre huse og kirker er værd at kigge nærmere på. Besøg eksempelvis de gamle hansestader Lübeck (38 km) og Wismar (22 km), som er på UNESCOs liste over verdenskulturarv.

Ankomst

Valgfri i perioden 4.1.-6.5.2016.

2 overnatninger 949,-

Pris pr. person i dobbeltværelse

1.299,-

Pris uden rejsekode kr. 1.449,-

- 3 overnatninger
- 3 x morgenbuffet
- 3 x 3-retters middag/buffet
- 1 velkomstdrink

Børnerabat (ved 2 voksne)
1 barn 0-5 år gratis.
1 barn 6-14 år ½ pris.

Bestil på www.happydays.nu eller ring 70 20 34 48

Telefonerne er åbne hverdage kl. 8-17.

Teknisk arrangør:

Ekspeditionsgebyr kr. 99,-. Afbestillingsforsikring kan tilkøbes. Forbehold for tryk- og prisfejl samt udsolgt.

Rejsekode
GYMNASIESKOLEN

OM

MADS
RANGVID

er cand.mag. i dansk og filosofi og videnskabsteori. Lektor på Gladsaxe Gymnasium. Har udgivet blandt andet Vidensmønstre – tværfaglig refleksion i AT og bidraget til AT-håndbogen; kursusleder på adskillige kurser om tværfaglig refleksion og videnskabsteori i AT.

AT's

babylonske forvirring

Almen studieforberedelse har siden fødslen i 2005 været genstand for heftig diskussion. Hvad man som lærer end synes om konstruktionen, er eksamenssituationen stadig utilfredsstillende for lærerne, som gerne vil være professionelle og fair, men den er især frustrerende og utilfredsstillende for eleverne, skriver kronikøren, som i det følgende prøver at analysere situationen nærmere.

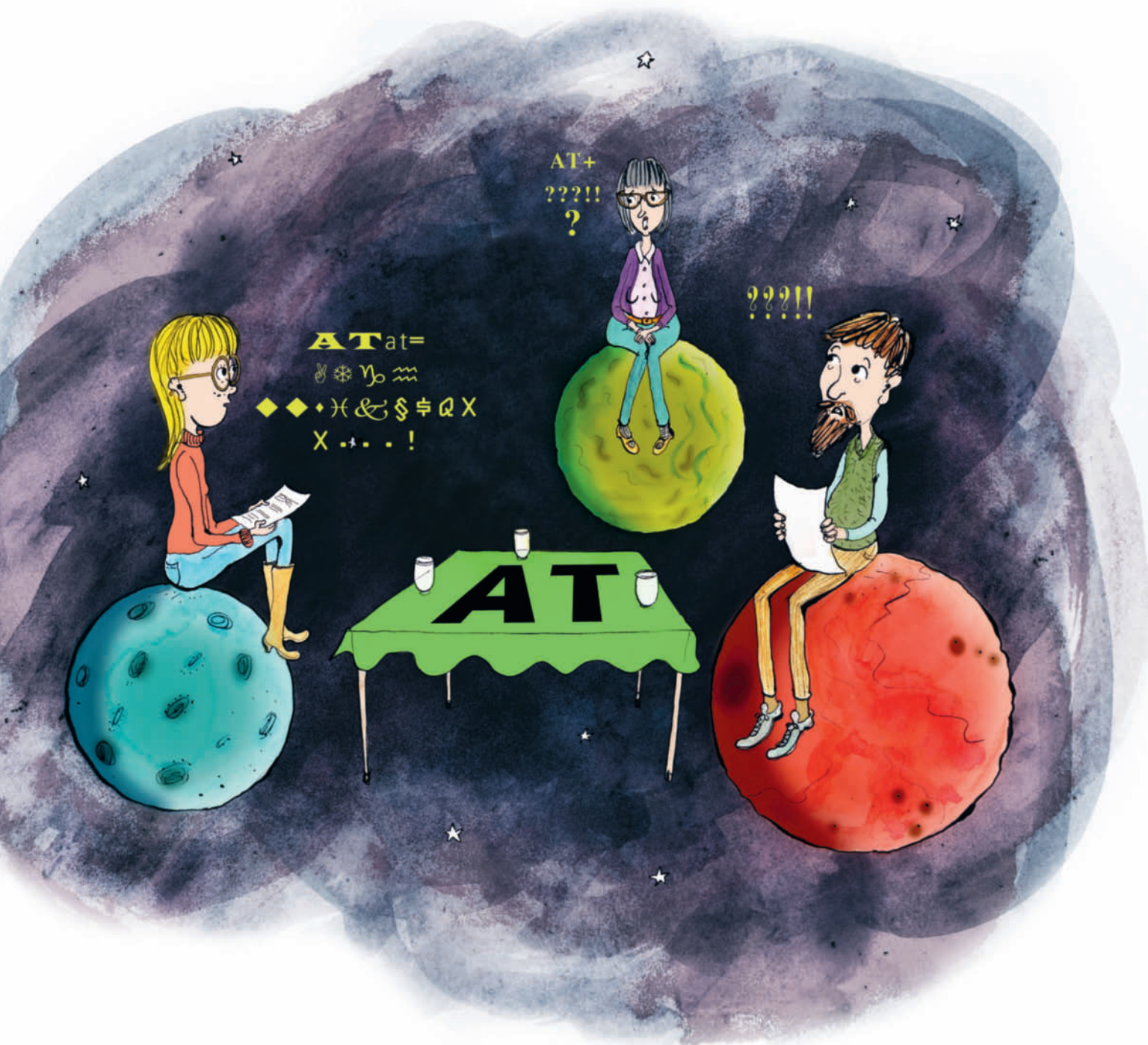
Uanset hvordan kolleger i øvrigt forholder sig til almen studieforberedelse (AT) – om de er positive, pragmatiske eller kritiske – så har jeg endnu ikke mødt nogen, som er trygge ved eksamensformen. Man har en lidt utryg og ubekvem fornemmelse, når man sammen med eleven træder ind i eksamenslokalet. For i modsætning til de fagfaglige eksaminer ved man aldrig helt, hvad man kan forvente at blive enige om at vurdere efter. Sådan er praksis. Om styredokumenter og autoritative stemmer nok så meget forsikrer om, at det forholder sig anderledes.

Der er udbredt konsensus blandt praktikere om, at det er vanskeligt at blive enige om et klart fælles bedømmelsesgrundlag, og at elevernes retsstilling er usikker. En af de store udfordringer for AT er, at der ikke er et fælles sprogligt grundlag. Et tydeligt tegn herpå, mener jeg, er AT-håndbogens enorme succes. Den afviser nemlig, at der skal tales tværfagligt. Bogen er inddelt i kapitler efter fag, og bortset fra en lille, pruttet indledning er der ingen forsøg overhovedet på at tale på tværs af fagene. Bogen taler således ind i lærernes fagfaglige (selv)forståelse, og derfor blev den en succes. Her kan man genfinde sit eget fag, nogenlunde som man kender det, og så er man behageligt fri for at forholde sig til det andet fag eller til noget egentligt tværfagligt.

Den oplevelse er dog en illusion. For det første står der i læreplanen for AT ikke et pip om elevens evner til at beherske de faglige mål i de indgående fag, hvorfor disse – ifølge styredokumenterne – strengt taget ikke skal tages i betragtning. Det efterlader os kun med det tværfaglige; hvad det så end er. For det andet viser illusionen sig, hver gang vi går ind i eksamenslokalet, for her er vi jo nødt til at finde en form for kompromis med en kollega med en anden faglig baggrund og med et andet fagligt sprog. Og det er ikke nemt.

Hidtil har jeg dog kun kunnet formulere min bekymring over AT i vage termer om, at "vi har behov for et fælles sprog". Derfor fik jeg en sjælden ahaoplevelse, da jeg læste videnskabsfilosofferne David Budtz Pedersen og Finn Collins kapitel Tværfaglighed og forskeruddannelse i humaniora i bogen Kampen om disciplinerne. Deres tekst kan nemlig på et grundlæggende videnskabsteoretisk plan demonstrere, hvilke vanskelige problemer vi og eleverne, som skal bedømmes, står over for i eksamenssituationen.

Pedersen og Collin viser i deres kapitel, hvordan forskeruddannelser tilrettelagt i interdisciplinære programmer eroderer kandidaternes dybe faglighed, og hvordan tværfaglig organisering af forskningen på sigt undergraver mulighederne for udvikling af ny viden.

Paradigmeteorien

Allerede Pedersen og Collins indledende karakteristik af uddannelses- og forskningspolitikens rationaler vækker genklang hos en gymnasielærer. Interdisciplinaritet har i efterhånden lang tid været et uomgængeligt politisk krav. Ønsket er som bekendt at målrette uddannelserne og forskningen mod samfundets og erhvervslivets behov, idet man ønsker at opnå et større samfundsmæssigt udbytte af de midler, man investerer i forskning og uddannelse. Som supplement hertil går fortællingen, at de samfundsmæssige udfordringer, vi står over for i en globaliseret, industrialiseret verden, har en så kompleks karakter, at de kræver tværfaglige

løsninger. For at berede vejen for sådanne løsninger skal uddannelse og forskning tilrettelægges i problem- og anvendelsesorienteret tværfaglighed.

Fra politisk og institutionel side har man forestillet sig, at man kunne fremme og stimulere interdisciplinær tænkning gennem organisatoriske ændringer. Pedersen og Collin bruger reorganiseringen af Aarhus Universitet i årene 2010-2012 som eksempel. Her skar man voldsomt i antallet af fakulteter og institutter for at fremme en matrixorganisering, hvor man har en række afdelinger ("søjler") med stabile faglige identiteter, på tværs af hvilke der i kortere eller længere tidsrum organiseres interdisciplinære projekter.

En struktur og tankegang, vi nemt kan sammenligne med organiseringen af AT på tværs af fagenes søjler. Pedersen og Collin afholder sig fra at kommentere på det kaos, denne organisering har medført på AU. Det samme vil jeg gøre, for dyrekøbte erfaringer med tværfaglig matrixorganisering på stx er velkendte.

Vores erfaring er imidlertid også, at kravet om tværfagligt arbejde har betydet et imponerende stort udviklingsarbejde. Mange gode folk har lagt mange kræfter i at løse en opgave, der syntes umulig. Af Pedersen og Collins kapitel kan man læse, at opgaven i nogle henseender måske faktisk er umulig givet visse videnskabsteoretiske præmisser.

Scoopet er, at Pedersen og Collin indtager den amerikanske videnskabsfilosof Thomas Kuhn (1922-1996) i deres vurdering af den top-down-styrede organisering af tværfagligt arbejde. Kuhn var uddannet fysiker fra Harvard, men blev kendt for den såkaldte paradigmatheori, ifølge hvilken der gennem videnskabshistorien kan identificeres en række forskellige paradigmer, som afløser hinanden. Paradigmerne er store, dominerende tankemønstre, som behersker et videnskabeligt felt. Inden for de naturvidenskabelige fag, som var Kuhns eget interessefelt, er det mest prominente eksempel overgangen fra det geocentriske til det heliocentriske verdensbillede; inden for samfundsvidenskaberne kunne man måske pege på afstanden mellem en keynesiansk og en monetaristisk økonomiforståelse; i de humanistiske fag, hvor der hersker en munter metode- og teoripluralisme, har paradigmebegrebet haft stor gennemslagskraft i en mere afbleget variant. Kogt helt ned kan man sige, at paradigmebegrebet betegner et sæt teorier, grundantagelser og vaner, som en videnskabsmand mere eller mindre bevidst abonnerer på og kun opgiver under megen modstand.

Intet "kreolsk" manifesterer sig

Modstanden mod at opgive sit paradigme skyldes, at ens faglige identitet og selvforståelse er bundet op på paradigmet, ja, hele ens faglige verdenssyn er givet med paradigmet. Det at lære et videnskabeligt fag er nemlig ikke kun et spørgsmål om at tilegne sig dets empiriske og teoretiske udsagn om verden, den formelle viden, men i det hele taget at indsocialisere sig i fagets traditionsformidlede kultur, regelsæt, kompetencer, normer og ikke mindst disciplinsspecifikt sprog, det vil sige at danne sig selv i overensstemmelse med hele den normalvidenskabelige praksis, som er kendetegnende for det givne pa-

radigme. For at drage en konkret og velkendt parallel er det lige præcis på grund af indsocialiseringen i vores fags paradigme, at vi føler os så komfortable i eksamenssituationen i vores eget fag. Her kender vi lusen på travet. I vores fag kan vi kende kvalitet, når vi møder det. Vi har det på ryggraden, vi kan hurtigt finde det sproglige register, som vi skal udtrykke kvaliteten i, og vores fagkolleger kan i alt væsentligt genkende sig selv og deres forståelse i det register.

Det er i denne forstand, Pedersen og Collin bruger paradigmebegrebet: Når vi står i vores fag, står vi i et paradigme. Ifølge Kuhn er paradigmerne inkommensurable, det vil sige indbyrdes uoversættelige. Forstår man sit genstandsfelt ud fra et paradigme, så kan man ikke samtidig forstå verden i et andet paradigme. Hvert paradigme udgøres blandt andet af et begrebssystem, som ikke lader sig oversætte til andre paradigmers (fags) begrebssystemer. Det forklarer også, hvorfor det kan være vanskeligt at tale præcist og nuanceret sammen på tværs af discipliner og fag. Pedersen og Collin skriver: "At tvinge de forskellige sprog sammen i en fælles overgribende teori ville svare til at skrive en tekst, som blandede flere forskellige sprog sammen og dermed ville blive uforståelig for alle involverede parter. Det ville blive som i den bibelske beretning om Babelstårnet, hvis bygning blev umuliggjort, fordi bygmestrene talte forskellige sprog."

Ordene "at tvinge" er vigtige i citatet. For nu er det jo heldigvis ikke umuligt at tale om faglige emner, sager, med kolle-

ger med andre faglige baggrunde end vores egen. Det gør vi jævnligt i AT, og der kommer faktisk ofte gode forløb ud af det, forløb, som bibringer eleverne væsentlige erkendelser om, hvad der karakteriserer de indgående fag, og om hvad tværfaglighed er for en størrelse. Når AT fungerer bedst, handler det måske om, at det lykkes elever og lærere at etablere det, der hos Pedersen og Collin kaldes hybridsprog. Det er et ad hoc-sprog, der opstår i en faglig udvekslingszone.

Pedersen og Collin argumenterer for, at udvekslingszonerne mellem fagene kan sammenlignes med den type hybridsprog, der kan opstå, når folk med forskellige kulturer og sprog mødes for at handle med hinanden, altså pidginsprog. Sproget vokser naturligt frem under transaktionerne. Udvikler et interdisciplinært arbejde sig over tid til en egentlig integration og manifestering af et nyt fagligt område, som for eksempel biokemi og nanoteknologi, så vil man også se, at der etablerer sig et egentligt disciplinsspecifikt sprog. Ifølge Pedersen og Collins beskrivelse opstår den slags lykkelige nybrud i reglen ikke ved top-down-styring, men naturligt, hvis sagen bærer fagene derhen. I et nyt disciplinsspecifikt fællessprog vil der være enighed om begreber, teorier og forskningsspørgsmål. Sådan et sprog sammenlignes med kreolsk, et oprindeligt hybridsprog, der med tiden er blevet til modersmål for en given befolkningsgruppe.

”Efter mere end 10 års hårdt arbejde står vi stadig i problemer til halsen, i hvert fald hvad eksamenssituationen angår.

Forskellen fra AT er ret oplagt. Fordi utallige fag mødes på kryds og tværs over tre år, manifesterer der sig aldrig et nyt, klart aftegnet fagområde og derfor heller ikke noget disciplinspecifikt fællessprog, intet kreolsk. Tværtimod er det ofte hørt, at eleverne oplever, at lærerne, de møder i de forskellige forløb, ”siger noget forskelligt”, hvilket med god grund frustrerer dem. For som sagt hænger tilegnelsen af et nyt fag snævert sammen med indsocialiseringen i dets sprog og normerne for, hvordan det bruges.

Fagligt tab versus ny læring

Pedersen og Collins ærinde er blandt andet at lufte en bekymring for forskeruddannelser udelukkende tilrettelagt i tværfaglige forskningsprojekter. Deres bekymring går på, at givet, at kandidaterne vil befinde sig i et miljø, der kan karakteriseres som en sproglig udvekslingszone, vil det være svært – for ikke at sige umuligt – at tilegne sig en dyb faglighed, et paradigme. Hvis Kuhns paradigmatteori er korrekt, har den aktuelle satsning på tværfaglighed alvorlige konsekvenser: ”Effekten kunne være, at den næste generation af forskere ikke ville kunne opnå samme dybe indsocialisering i videnskaben og i en konkret forsknings-tradition, som er forudsætningen for at opnå betydningsfulde resultater.” Og det betyder selvsagt ultimativt, ”at videnskaben i stigende grad anvender allerede eksisterende viden i stedet for at udvikle ny viden, som er nødvendig for at forstå de kausale, strukturelle og funktionelle

mekanismer inden for de mere anvendelsesorienterede discipliner.”

Man kan gøre sig overvejelser om, hvorvidt ovenstående bekymring også er relevant i gymnasial sammenhæng. Et faktum er det dog, at kritikere af AT ofte har beklaget sig over et tab af faglighed. Omvendt har tilhængere ofte noget løst hævdet, at eleverne i AT lærer ”noget andet” som erstatning for det, der går tabt i fagene. I de vellykkede AT-forløb, jeg har deltaget i, har jeg haft netop den oplevelse, at eleverne lærte noget andet. Min oplevelse er, at AT kan producere spændende nye erkendelser hos eleverne, noget mere end vi når frem til i min daglige faglige undervisning. Men præcis fordi vi i AT befinder os – og givet selve organiseringen altid vil befinde os – i en faglig udvekslingszone, så er der ikke noget anerkendt fællessprog at udtrykke disse nye erkendelser i. Og så er vi fremme ved det meget alvorlige problem: Hvordan kan vi på betryggende vis bedømme elevernes indsats, når vi ikke har nogen fælles faglighed at evaluere på baggrund af?

Det er tankevækkende at sammenligne med SRP-voteringen. Det er ikke, fordi den foregår uden knaster, men alt andet lige er der enighed om, at det vejer tungt, om eleven behersker ”relevante faglige mål i de indgående fag”. Selv om eksaminator og censor repræsenterer hvert sit fag, sidder der altid to skyggekolleger med ved voteringen. Derfor bliver SRP-karakteren – alle mellemregninger ufortalt – i realiteten til som et resultat af en forhand-

LITTERATUR:

- Budtz Pedersen m.fl.: Kampen om disciplinerne, Hans Reitzels Forlag, 2015
- Dideriksen m.fl.: AT-håndbogen, Systime, 2009
- Rangvid m.fl.: Vidensmønstre, Systime, 2012

ling mellem fagkolleger, kolleger, som er opflasket med den samme faglighed.

I bogen Vidensmønstre om tværfaglig refleksion i AT er et fælles sprogligt grundlag for AT forsøgt formuleret. Det er, så vidt jeg ved, det eneste sammenhængende bud på et tværfagligt vokabular, der foreligger, og det burde som sådan være til at tage fat på. Men det er kun i nogen grad slået an. Én forklaring kan selvfølgelig være, at det er et dårligt bud. Forklaringen kunne dog også være, at skal dette nye fælles sprog for det tværfaglige arbejde læres, vil det af nogle ikke blot opleves som at tilegne sig et par nye glosser, men som at skulle træde ind i en helt ny faglighed. At det er udfordrende, ved vi fra vores daglige arbejde med eleverne. Derfor har det bekymrende lange udsigter at få etableret en forsvarlig evalueringssituation.

Opsummerende vil jeg således konkludere, at vi efter mere end 10 års hårdt arbejde stadig står i problemer til halsen, i hvert fald hvad eksamenssituationen angår. Det er utilfredsstillende for lærerne, som gerne vil være professionelle og fair, men det er især frustrerende og utilfredsstillende for eleverne.

I forlængelse af disse overvejelser vil jeg derfor gerne rette et par spørgsmål til AT's officielle forvaltere, fagkonsulenterne: Kan I erklære jer enige i ovenstående analyse? Hvis ikke, hvad er da begrundelsen? Ifald I kan erklære jer enige, hvad skal vi så stille op for at nå en fælles forståelse, som kan danne basis for et (tværfagligt og dermed juridisk tilfredsstillende vurderingsgrundlag af præstationerne i AT? Et tilfredsstillende svar på disse spørgsmål vil ikke være en henvisning til beskrivelsen af de faglige krav og karakterbeskrivelserne i AT. Disse refererer nemlig ikke til en for eksaminander og censorer velkendt faglighed, som de er indsocialiseret i i den kuhnske forstand. ●

Gymnasieskolen modtager mindeord. De skal maks. indeholde 2.400 enheder inkl. mellemrum. Sendes til redaktionen senest torsdag den 5. februar 2016 kl. 14.00 på gymnasieskolen@gl.org

Bjørn Felsager (1949-2016)

Efter længere tids sygdom har vi mistet et helt utroligt menneske. Vi har mistet en bjørn, og "her er så stille nu".

Bjørn var en kendt og højt respekteret kollega og underviser. Bjørns elever oprettede en Facebookgruppe med navnet Bjørn Felsager er gud. Fagligt har Bjørn bidraget med flere fagbøger til gymnasiet i naturfag, fysik og matematik samt til lærerseminariet sammen med sin sjæleven og kone Mette Vedelsby. Senest var Bjørn medforfatter til lærebogssystemet Hvad er matematik? Bjørn afholdt et utal af kurser for et utal af matematikere i diverse matematikprogrammer. Bjørn havde en enorm energi og lyst til at udvikle eksempelvis matematikprogrammet TI-Nspire CAS, hvor hans evner og visioner blev anerkendt og anvendt af udviklere ved Texas Instruments.

Bjørn kunne noget helt særligt. Spørger man dem, der har mødt Bjørn, kan de ret præcist fortælle om deres første

møde med Bjørn og om deres oplevelser med Bjørn. De kan sætte ord på, hvilken betydning han har haft personligt og fagligt for netop dem.

Men hvad var det, Bjørn kunne og gjorde?

De ord, der beskriver Bjørn, giver nærmest et billede af en vis og god troldmand. Han var en professor Dumbledore. Man havde oplevelsen af, at Bjørn bevægede sig mellem flere verdener. Han kunne se sammenhænge fra sider og dimensioner, ingen andre kunne.

Bjørn var en ildsjæl og nysgerrig efter at finde og undersøge "sprækker" for viden, indsigt og formidling. Det gav ham en stor viden på tværs af fagområder.

Med en tryllestav kunne han skabe lys for forståelse af sammenhænge, der ellers var umulige at forstå. Bjørn havde en særlig evne til at skabe billeder til forståelse. Han var en tryllebindende formidler i sin måde at binde viden sammen med røde tråde på.

Bjørn var et meget rummeligt og uselvisk menneske. Hans positive og glædesfyldte syn på livet smittede af på alle omkring ham. Han var et forbillede for forståelse og formidling af naturvidenskab for elever og lærere.

Bjørn har forladt den fysiske verden, og han vil blive savnet her. Måske har han fundet sprækken til en anden dimension og verden? Måske har han fundet sin enhjørning?

Bjørn var et helt utroligt menneske. Vi, som mødte og lærte en bjørn at kende, er dybt taknemlige for det. Følgende strofe fra Bjørns yndlingssang Anthem af Leonard Cohen siger meget om Bjørn for os nu:

There is a crack, a crack in everything
– That's how the light gets in.

*På vegne af Midtsjællands Gymnasium
Vicerektor Brian Olesen*

Ole Schou Hansen (1962-2015)

"Vi husker ikke Ole som død; vi husker ham som levende", udtalte præsten ved Ole Schou Hansens bisættelse den 23. december 2015.

Det er en sandhed, som er overordentlig præcis. Efter Oles tragiske og alt for tidlige død i forbindelse med et maratonløb i Spanien den 6. december husker vi ham som et usædvanligt levende menneske. Levende engageret i sin familie og venner, sine elever og kollegaer på Niels Steensens Gymnasium og alle, som han i sine utallige gøremål kom i berøring med.

Med sin baggrund i Danmarks Miljøundersøgelser og som deltager i Galatheaekspeditionen var Ole som biologilærer i gymnasiet i udpræget grad en forskertype. Hvad enten hans elever udførte eksperimentelt arbejde i laboratoriet, krydsede Jagtvej for at udføre feltundersøgelser i Fælledparken eller tog på studietur til fjernere him-

melstrøg, var Oles begejstring den samme. Oles fokus på den videnskabelige tilgang til biologien og interessen for andre fag gjorde ham til en dedikeret tilhænger af AT, for hvis overlevelse han givetvis ville have kæmpet. Hans brede gymnasiepædagogiske interesse gav sig også udslag i, at han sammen med en kollega afholdt kurser i "ny skriftlighed" og udgav en bog herom. I sin sidste tid supplerede Ole sin uddannelse med studier i samfundsfag – et valg, der ikke overraskede de mange af os, som regelmæssigt oplevede Oles store samfundengagement.

Ole havde store forventninger til sine elever og en særlig evne til at få eleverne til at honorere dem. Han udfordrede eleverne til selv at finde ud af tingene, de kunne ikke forvente at blive nurset. Det betød engagerede og selvstændige elever, men kunne også føre til konflikter, hvor Ole stod fast.

Heller ikke som PR-formand var Ole konfliktsky. Vi kolleger mærker nu et stort savn af den autoritet, erfaring og retfærdighedssans, som var så karakteristisk for Ole. Ole var på alle måder en venlig, social og hyggelig kollega at omgås. Hans evige overskud og lyst til diskussion, vejledning og samtale var karaktertræk, der vidnede om et stort menneskeligt engagement såvel som en interesse for – ja faktisk alt. Man kunne ikke tænke en tanke, uden at Ole greb den og insisterede på at reflektere over den.

Vi husker Ole som et særdeles opmærksomt menneske og en generøs kollega. Vore tanker går til Charlotte og børnene Esther og Villads.

*Kollegaerne på Niels Steensens
Gymnasium*

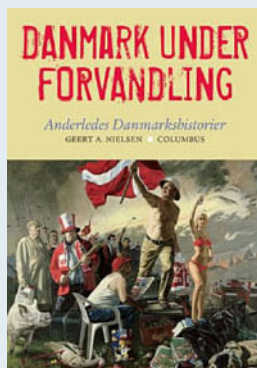
HUS MED TAGTERRASSE PÅ MALLORCA UDLEJES

Dejligt, ældre, rustikt hus i hyggelig by med trappegader i kanten af bjergene, fjernt fra turistområderne, men centralt på øen. Der er 6 sovepladser, men bedst egnet til 2 par. En uge koster op til 3.500 kr. Kontakt: Simon Gahms Henriksen, simon.gahms@gmail.com +45 22 75 02 95

markedsplads

g

Her kan indrykkes ikkeerhvervs-mæssige annoncer. Maks 40 ord plus overskrift. Teksten oprettes på gymnasieskolen.dk/markedsopslag. Skriv derefter en mail til gymnasieskolen@gl.org med angivelse af, hvilke blade annoncen skal i. Annoncen koster 150 kr., som skal indbetales på bladets konto i Danske Bank på 4180-3119-416-264 (husk at angive navn) senest dagen før deadline. Se deadline andetsteds i bladet eller på gymnasieskolen.dk.

LEVENDE FORTALT DANMARKSHISTORIE I TRADITIONEL AFTAPNING

Endnu en Danmarkshistorie til gymnasieskolen har set dagens lys, men undertitlen fortæller, at der er tale om "anderledes Danmarkshistorier". Hvori det anderledes består, forstår man imidlertid ikke, for bortset fra opdelingen af bogen i to bøger, som henholdsvis omhandler samfundsudviklingen og politikken, så er der tale om en ganske traditionel gennemgang af Danmarkshistorien fra enevælden og frem til globaliseringen. Fortællingerne indledes alle med et spørgsmål, eksempelvis: "Hvilke konsekvenser fik USA's økonomiske bistand i efterkrigsårene for Danmark?" hvilket jo kan skærpe læserens fokus, og man kan blade tilbage og tjekke, om man efter endt læsning nu kender svaret. Et glimrende pædagogisk greb.

Flere steder taler forfatteren om forskellige fortider, hvilket får alle postmoderne (advarsels?)lamper til at lyse, men flertalsformen refererer i virkeligheden bare til, at Danmark har set forskelligt ud til forskellige tider, og dermed kan man også tale om forskellige fortider. Man skal altså ikke læse "fortider" som et konstruktivistisk historiesyn eller bare som et historiesyn, der vil præsentere forskellige tolkninger af fortiden. Bogen er uden kilder, men på bogens hjemmeside gemmer der sig 10 ret forskelligartede kilder. Desværre er lærebogen helt

uden kildehenvisninger og litteraturliste, hvilket er temmelig uforståeligt, når det jo er påkrævet formalia, som vi konstant vifter vores elever om næsen med.

Kan man adskille det politiske og det samfundsmæssige spor i Danmarkshistorien? Måske. Grebet med de to spor medfører en del uheldige gentagelser i bogen, for Kanslergadeforliget, 50'ernes velfærdspolitik og EU-politikken kan jo ikke skrives på den ene konto alene. Når det er sagt, så er det nogle uhyre velskrevne kapitler/fortællinger, forfatteren har begået, faktisk er der tale om forbilledlig formidling. Man kunne godt have ønsket sig begrebsafklaringer, grafer og faktabokse, men forfatteren har vægtet den medrivende og levende fremstilling af de begivenheder, som har ændret det danske samfund gennem de seneste to hundrede år. Engagementet løber imidlertid af med ham, når han i de sidste fortællinger omkring 00'erne skriver rene holdningsprægede kronikker om finanskapitalens skyld i finanskrisen, om nødvendighedens politik, som går ud over de fattigste i samfundet og så videre. Mange vil sikkert være enige, men de tendentiøse flovser bryder med bogens saglighed.

HISTORIE

Titel: Danmark under forvandling – Anderledes Danmarkshistorier

Forfatter: Geert A. Nielsen

Forlag: Columbus

Pris: 257 kr., 240 sider

Vurdering og anmeldelse: Morten Lassen

TOP-
KARAKTER

FRANKRIG FORNEMT FORMIDLET

Frankrigskenderen Bjørn Bredal har udgivet en ny bog om Frankrig. Den er superrelevant og tager udgangspunkt i aktuelle forhold. Bredal laver en dybdegående analyse af Frankrigs identitet, hvor han formår at binde mange ender af Frankrigs historie sammen på en elegant måde.

I den velskrevne bog kan man tilegne sig eller udvide sin viden om for eksempel samfundsforhold, lovgivning, de republikanske værdier, Napoléon, kultur, sekularisme (laïcité), demografi og meget andet. Bogen er yderst behagelig at læse, velinformativ og velresearchet.

Den røde tråd i bogen er en søgen efter at finde den idé, der udgør Frankrig, eller som Frankrig bygger på, og igennem hvilken nationen holdes sammen. Om end bogen er forankret i nutiden, kommer man også historisk tilbage gennem "de fem republikker".

Det er en spændende analyse, Bredal fremlægger. Udgangspunktet er terrorangrebet på Charlie Hebdo den 7. januar i år og mere præcist de kolonorme folkelige demonstrationer for Frankrigs enhed, der blev afholdt fire dage efter.

Emner er blandt andet Stormen på Bastillen, Marseillaisen, Jeanne d'Arc, Alain Finkielkraut, EU, Panthéon, Paris, kolonialisme, indvandring, orientalisme, kirken, gastronomi, alpinisme, Frankrigs nationale symbol i form af hanen og det republikanske samlingspunkt, Marianne.

En række vigtige franske forfattere er nævnt, for eksempel Flaubert, Camus, Victor Hugo, Marguerite Duras, Chateaubriand, Queneau, J.M.G. Le Clézio og ikke mindst Houellebecq og hans omstridte seneste roman *Soumission* (Underkastelse på dansk).

Bogen er vidende og inspirerende. Den er krydret med en lang række franske ord og begreber samt videnssammenhænge, der gør den velegnet til at opdatere fransklektorer, og den kan fint indgå i undervisningen. Smukt og vellavet arbejde. Derfor fem stjerner ud af fem.

FRANSK

Titel: Frankrig for alle

Forfatter: Bjørn Bredal

Forlag: Lindhardt og Ringhof

Pris: 299,95 kr. inkl. moms, 261 sider

Vurdering og anmeldelse: Flemming Ravn

TOP-
KARAKTER

LITTERATURHISTORIE OG TEKSTANTOLOGI TIL NYESTE TID

Læreplanen stiller krav til, at der i danskundervisningen arbejdes med litteratur fra de seneste fem år. Arbejdet med de nyeste tekster kan ofte vanskeliggøres af, at det er svært at udpege karakteristika for sin egen tid og dens litteratur, når man befinder sig midt i den.

Bogen her er tænkt som netop en hjælp til at opfylde ovenstående krav og til at arbejde med de nyeste tekster i en litteratur-, kultur- og bevidsthedshistorisk kontekst, som er elevernes egen tid – nu!

I bogens indledende kapitel introduceres den samfundsmæssige, sproglige og litterære kontekst, som de nyeste tekster er en del af, ligesom begrebet "den sociale vending" præsenteres som den type inden for det meget brede spektrum af nyere litteratur, der omhandler identitet i det senmoderne samfund. Og det er den type litteratur, der er bogens absolutte fokus.

Selve antologien er inddelt i fem temaer alle med udgangspunkt i "den sociale vending" – for eksempel Tema 1: Nydelsens ideologi og kravet om frihed. Hvert tema består af en kort indledning og herefter en række nyere tekster, der behandler temaet. Til alle tekster er der desuden arbejdsspørgsmål, der imødekommer danskfaglige metoder, men som i høj grad kredser om det tematiske.

Arbejdsspørgsmålene er relevante og tilgængelige, men indledningerne kunne være bedre formidlede.

Når det er sagt, vil emnet tale til mange elever i gymnasieskolen. Mange af dem føler meningsløshed og tvivl i en verden, der er svær at finde hoved og hale i. De verdensvendte tekster, som findes i et bredt og velvalgt udsnit i denne antologi, giver mulighed for at diskutere elevernes egne oplevelser og syn på verden, og det vil sikkert give livlig debat i klasselokalet!

Specifikt for stx kan bogen i meget høj grad anvendes til toning i studieretninger med samfundsfag og historie og i andre tværfaglige samarbejder og AT-sammenhænge.

DANSK

Titel: Den sociale vending – Dansk litteratur efter 2000

Forfatter: Jens Kramshøj Flinker

Forlag: Det ny Forlag

Pris: 240 kr., 224 sider

Vurdering og anmeldelse: Pernille Borch Petersen

AMMUNITION TIL AP OG SPROGUNDERVISNING

Det er en stor bog, men den henvender sig også til større mennesker end dem, vi har i ungdomsuddannelserne. Bogen er skrevet til bachelorer i ernæring og sundhed.

Jeg havde sat mig for at læse den fra ende til anden for at opdatere min viden. Men jeg gik desværre træt undervejs, så jeg venter med at læse om smudstyper og codex-beslutningsstræer, til jeg bliver spurgt.

I det, jeg har læst, havde jeg stor glæde af de sproglige nyskabelser, som jeg umiddelbart kan tage med ind i mine klasser. For eksempel ville jeg ikke selv være kommet i tanke om, at man kan kalde det en replikationsboble, når dna-molekyler adskilles i to strenge under replikationen, eller tænkt over, at når noget sedimenterer, sker der jo bare det, at det "synker ned i væsken". Homologe kromosomer kaldes et "sæt". Såre enkelt. Men ud over disse sproglige glæder er bogen fyldt med fagord, der alle steder forklares, så de er lettere at huske.

Bogen bringer forslag til øvelser, for eksempel om at finde parasitter i sild. Jeg spiser aldrig sushi!

Den vægtige bog kan gøre god nytte på gymnasier i forbindelse med SRP, SSO, AT og andre projekter. For eksempel er der et helt afsnit om sygdomme fremkaldt via fødevarer. Det er altid aktuelt ligesom fermentering og konservering.

Bogen indeholder naturligvis en masse information i relation til kernestof i biologi og bioteknologi. Der er grundig information om osmose, immunforsvar, katalase, mutagener, protister, svampekonidier og meget andet.

Værket kan også være godt for den aldrende biolog, der har brug for at opdatere sin viden om laktoseoperon, virioner, prioner og MRSA, og jeg havde også misset forskellen på fagordene triplet og codon. Det glemmer jeg aldrig igen. Meget er bekendt stof, men det var nyt for mig, at man kan dyrke virus på celler fra nyrer fra aber!! Håber ikke, det bliver endnu en sag for en stakkels zoologisk have, der dissekerer dyr offentligt.

BIOLOGI – BIOTEKNOLOGI

Titel: Mikrobiologi – Fødevarer, Hygiejne, Genteknologi

Forfatter: Herluf Thougard, Verner Varlund, René Møller Madsen

Forlag: PRAXIS – Nyt Teknisk Forlag

Pris: 599 kr., 372 sider

Vurdering og anmeldelse: Lis Ravnsted-Larsen

STORT OM SMÅT

Hvad tiden er fuld af, flyder munden over med er fuld af talemåder og ordsprog både som behandlede eksempler og i sin stilistik. De faste vendinger undersøges for logik, og deres historik forklares pædagogisk og grundigt. Fordelen her er, at mellemrubrikkerne kan fungere som eksemplarisk sproganalyse for elever, der skal lære at skrive om sprog på mere end blot et par overfladiske linjer. I den forbindelse er der også flere nyere eksempler på fejlkonstrueringer og den logik, disse ofte har, fra for eksempel Amalie og Brian Mikkelsen, som behandles med samme respekt som de korrekte eksempler. Mere almindelige personer fra danskundervisningen får også et par ord med på vejen, for eksempel Blixen, Peder Syv og Per Vers. Den grundige behandling af eksemplerne og den pædagogiske tone bliver i længden træt, da der skal mange sider til at forklare noget enkelt.

Indholdsfortegnelsen har fire kapitler: et om videnskaben og det at studere sprog, et om ordsprog, et om talemåder, og det sidste kapitel tager os med til udlandet og tilbage i historien. Som undervisningsbog synes jeg, det er en mangel, at der ikke er et indeks eller som minimum underkapitler i indholdsfortegnelsen, således at det er muligt at slå op efter begreber. Forklaringerne om konnotationer, billedsprog, hjernens arbejde med at afkode de sproglige enheder og så videre må man lede efter på de enkelte sider. I den forbindelse hjælper opsætningen heller ikke, da den mestendels består af tætskrevet centreret tekst afbrudt få gange af punkttegn, nogle enkle tegninger med sort tusch og mellemrubrikkerne. Bagerst i bogen er desuden et par refleksionsøvelser af induktiv karakter, som eleverne kan summe eller skrive over uafhængig af bogens kapitler.

Hvis man ser gennem fingre med opsætningen og bruger en times tid på bogen, får man som underviser mange relevante eksempler, forklaringer og kulturelle kontekster, som kan klæde en bedre på til AP og sprogundervisningen generelt.

DANSK

Titel: Hvad tiden er fuld af, flyder munden over med – faste vendinger i forandring

Forfatter: Michael Kjær Ejstrup og Anders Elsig

Forlag: Hans Reitzels forlag

Pris: 225, 127 sider

Vurdering og anmeldelse: Lærke Weng Jensen

TOP-
KARAKTER

TAG MED TIL LONDON

Trefaglig lektor Birgitte Thomassen (historie, psykologi og idræt) har skrevet en bog om at tage på studietur til London. Hun har tidligere skrevet om studietur til Bruxelles.

London er et globalt samlingspunkt, ved vi, også selvom byen ikke mere er hovedstad i et verdensomspændende imperium. Det globale betyder, at man kan finde "alt" i London.

Byen rummer stof, der kan inspirere i omtrent alle fag i gymnasieskolen lige fra det historiske (for eksempel London Tower) over det dramatiske (Shakespeare), klasesamfundet, arkitektur, det romerske London, det rige kulturliv og så videre.

Bogen er inddelt i 10 dagstemaer, hvor forskellige kombinationer af fag kan komme i spil. Dette er en mægtig god idé. I hvert dagstema indgår der først en faglig, kontekstuel beskrivelse af emnet. Dernæst forslag til, hvad man kan gøre herindenfor, for eksempel besøge bestemte ejendomme eller institutioner. Til sidst forslag til at arbejde med temaet.

Forfatteren synes at kende den britiske historie godt, men hun er jo også historiker. Og måske feminist – det tredje dagstema bærer titlen Vores formødres fodspor.

Alle dagstemaerne kan appellere engelskfagligt, eksempelvis dagstemaerne Imperiets London og Krigens London – 1. Verdenskrig. Sidstnævnte anbefaler en tur til Imperial War Museum.

Jeg kan lide dagstemaet om Themsen.

Bogens omslag kan ved første blik synes lidt kedeligt, men indholdet og layoutet er bestemt vellavet. Dog kunne bogen godt have haft specifikke dagstemaer om psykologiens London (Freud), sprogets London (engelsk er et sprog-fag), naturvidenskabens London – eller religionens London med udflugt til et buddhistisk tempel, en synagoge eller Theosophical Society. Eller om idræt.

Dog er bogen en fin, praktisk og frem for alt brugbar faglig guide. Derfor fem stjerner ud af fem.

ENGELSK, HISTORIE M.FL.

Titel: På studietur til London

Forfatter: Birgitte Thomassen

Forlag: Frydenlund

Pris: 149 kr. inkl. moms, 118 sider

Vurdering og anmeldelse: Flemming Ravn

INDBLIK I DET TYSKTALENDE ERHVERVSLIV

Denne udgivelse er primært rettet mod hhx, men annonceres også som egnet til de øvrige gymnasiale uddannelser i 2. og 3.g og er fremkommet ved interview med firmaernes PR-/marketingansvarlige. De repræsenterede virksomheder er Ritter (chokolade), Doppelmayr (skilifte), Rotkäppchen (mousserende vin), Flensburger Brauerei (øl), Victorinox (schweizerknive), Novescor (is), fritz-kola (læskedrikke), Weleda (naturkosmetik) Siegen (automobilindustri), hvoraf nogle efter anmelderens opfattelse er oplagte for danske elever, mens andre ligger noget fjernt i bevidstheden og interesse, men der er da noget at vælge imellem.

De enkelte kapitler er rigt illustrerede og indledes med selve interviewet i et pænt tysk talesprog, der dog undertiden kan forvirre lidt med hensyn til syntaks og sammenhæng, gloseret med vægt på virksomhedsøkonomi fulgt op af en firmavideo med brainstorming om brandet før videoen, spørgsmål til reklamesiden, øvelser til det specifikke ordforråd og en multiple choice-opgave til videoen fulgt op af generelle spørgsmål til brandet samt tværgående opgaver til virksomhedskultur. Kapitlet afsluttes med en dansk oversættelse af hele interviewet. Dette undrer anmelderen noget, fordi det i en vis grad gør arbejdet med originalteksten overflødigt.

Det næstsidste afsnit er inspirerende med hensyn til forskelle i forståelsen af dansk og tysk kultur, men igen: Hvorfor skal det oversættes til dansk?

Bogen slutter med et afsnit om kulturforståelse med basis i Clifford Geertz', Richard Lewis', Edward Halls og Geert Hofstede's nøglebegreber til en tværkulturel kulturanalyse. Men dette afsnit burde dog også have været på tysk ifølge bogens koncept.

Alt i alt leverer udgivelsen inspiration til en dialog mellem de gymnasiale uddannelser om et fælleskulturelt emne.

TYSK

Titel: Kultur und Wirtschaft

Forfatter: Dan Albertsen, Anne-Marie Mehl Knudsen og Martin Groh

Forlag: København 2015 (Lindhardt og Ringhof Uddannelse)

Pris: 245,- kr. ekskl. moms, 190 sider

Vurdering og anmeldelse: Jens Peter Jensen

NYE VINKLER

Hvis man hører til dem, der mener, at det danske (og internationale) bogmarked for længst er mættet hvad angår bøger om Anden Verdenskrig, bør man alligevel læse lidt videre.

Ganske vist er her ikke tale om banebrydende nyt, men vinklen er alligevel både frisk, interessant i en dansk sammenhæng og anvendelig i undervisningen.

Forfatterne har, på baggrund af den seneste internationale forskning, analyseret de tyske krigsforbrydelser i perioden 1939-1945. I takt med at krigslykken vendte for den tyske hær, blev repressalierne i de besatte lande stadig voldsomere og mere brutale. Hovedparten af bogen, nemlig de midterste godt 200 sider, er en gennemgang af udviklingen i de enkelte tyskbesatte lande (dog ikke Danmark). Her gives et rystende solidt indblik i de tyske krigsforbrydelser, særligt imod civilbefolkningen, og man bliver atter mindet om, hvor mild den danske besættelse egentlig var.

Men den afgørende nye vinkel i bogen er den danske illegale presse. Parallelt med undersøgelsen af udviklingen i de besatte lande analyseres nyhedsstrømmen fra den illegale presse. Hvad vidste den danske presse, hvad havde befolkningen mulighed for at vide? Om udviklingen i Norge vidste man ganske meget, i Holland meget om noget, mindre om andre ting, og om Italien efter 1943 var man praktisk talt uvidende – også fordi man endnu ikke følte så stor sympati med det Italien, som indtil for nylig havde kæmpet på tysk side, at den illegale presse følte behov for at beskæftige sig med tyske forbrydelser imod italienere.

Den illegale presse præsenteres, og dens dækning af repressalierne i de besatte områder afdækkes og giver til sammen et glimrende indtryk af vidensniveauet for den almindelige dansker. Samtidig giver bogen et fremragende indblik i den danske illegale presses virksomhed og vilkår. Som samlet hele er bogen et stykke helt igennem sublimt formidlingsarbejde.

HISTORIE

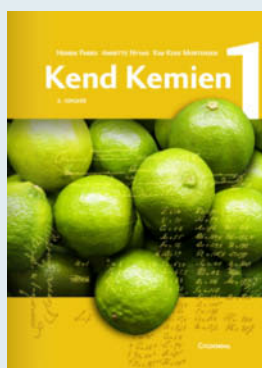
Titel: Tyske krigsforbrydelser 1939-1945 – og den danske illegale presse

Forfatter: Mona Jensen og Palle Andersen

Forlag: Syddansk Universitetsforlag

Pris: 348 kr., 368 sider

Vurdering og anmeldelse: Mikkel Thrane Lassen

VÆSENTLIG FORBEDRING

2. udgave af Kend Kemien 1 er en væsentlig forbedring af 1.-udgaven. Først og fremmest er der blevet tilføjet et stort afsnit om carbonhydrider i starten af kapitlet om alkoholer. Derudover er opgaverne blevet opdateret, så det er lettere at niveaudifferentiere blandt dem, og endelig er der blevet tilføjet en facitliste på bogens opgaver.

De enkelte kapitler er blevet opdateret og uddybet, hvor der for eksempel i afsnittet omkring saltes opløselighed i vand er tilføjet en længe savnet tabel over de generelle opløselighedsregler for let- og tungtopløselige forbindelser.

Til bogen hører også en hjemmeside med animationer, vejledninger til eksperimenter og interaktive opgaver, der sammen med indholdet i bogen opfylder kravene til kernestoffet på kemi C.

Kend Kemien 1, 2. udgave er ligesom den første udgave rigt og varieret illustreret – lige fra billeder af demonstrationsforsøg til tabeller og grafer over forskellige egenskaber. Teksten er letlæselig – både den egentlige brødtekst og de perspektiverende bokse.

Opsummeret er denne 2.-udgave af Kend Kemien bestemt anbefalelsesværdig.

KEMI

Titel: Kend Kemien 1, 2. udgave

Forfatter: Henrik Parbo, Annette Nyvad, Kim Kusk Mortensen

Forlag: Gyldendal

Pris: 422,50 kr., 264 sider

Vurdering og anmeldelse: Maiken Rabøl Rossen

En Ontario-model vil øge beskæftigelsen

Tak for Ontario-temaet i Gymnasieskolen 11, 2015.

Singapore, Finland og Ontario ligger i top med hensyn til PISA-tal. Men Danmark vil have verdens bedste folkeskole (det har vi nu allerede, for ingen andre fastholder børn og unge i samme udelte skole gennem 10-11 år). Så først rejste alle til Singapore, men kom hurtigt hjem igen. Børn der og børn her er for forskellige.

Så rejste alle til Finland, for finske og danske børn er næsten ens. Men i Finland er det kun de høje karaktersnit, der bliver lærere. I Danmark bliver man folkeskolelærer langt oppe i 30'erne, når man har prøvet alt andet, som meritstuderende på halv tid med fjernundervisning på et skrantende udkantsseminarium og hjulpet gennem mundtlige eksamener med byger af ledende spørgsmål.

Tredje gang må være lykkens gang. Til Ontario. Her er skoledagen to timer længere, så det indfører vi straks. Desværre indførte vi kun en halv Ontario-model. Vi troede, kendskab kommer af rundvisning og samtale med aktører. Men indsigter kræver etnografi: to dage i træk i samme klasserum.

Første time intet nyt: en tavle og en lærer og en lærebog og elever ved pulte. I frikvarteret kommer første chok: Læreren bliver, og klassen går. "Skal I have idræt?" Næste chok: Hver elev har sit eget personlige skema, klassen eksisterer ikke! Klasserummet tilhører læreren og besøges af forskellige hold i dagens løb. Næste morgen kommer så det tredje chok: Samme skema hver dag. Det kræver en forklaring.

"Vores fireårige highschool byder de 14-årige velkommen med en accept: Du har et talent, som vi sammen skal afdække og udvikle gennem daglige lektier i selvvalgte halvårsblokke i selskab med lærere, som kun har ét fag. Går det godt, siger vi: 'Good job, du har talent, du skal have noget mere.' Hvis ikke siger vi: 'Good try, du har mod til at prøve noget ukendt, du skal have noget andet.' Så alle forlader klassen med ros.

Som isoleret nation havde det mening at kopiere Napoleons-tidens nationalliberale embedsuddannelse skabt i Berlin af Humboldt med dannelse som antioplysning. Men med ny status som indvandringsland bør vi lære af Nordamerika og erstatte vores linjeopdelte embedsuddannelser med republikkens blokopdelte talentudvikling.

Saml ungdomsuddannelserne til en fireårig highschool fra 8. klasse, hvor de unge kan prøve kræfter med teoretiske og praktiske halvårsblokke. Det vil udvikle talentmassen, og det vil øge beskæftigelsen blandt lærerne.

"Fireårig highschool fra 8. klasse", sagde Liste 4 ved hovedbestyrelsesvalget i 2013. Jeg håber, nye kræfter vil overtage stafetten i 2017.

Allan Tarp
VUC Aarhus

Gymnasiereform skal baseres på viden

I Gymnasieskolen i december 2015 kritiseres EVA's notat Gymnasiet nu og fremover. Indlægget refererer desværre ikke notatet korrekt, og det ligger mig derfor på sinde at forklare notatets baggrund, formål og hovedpointer.

Udviklingen af fremtidens gymnasium rejser en række vanskelige spørgsmål. Svarene på disse spørgsmål og en kommende gymnasiereform bør baseres på den viden, der findes om gymnasiet. I notatet Gymnasiet nu og fremover præsenterer EVA den omfattende viden, vi har indsamlet om gymnasiet siden 2005-reformen. Notatet er således baseret på mere end 20 evalueringer og undersøgelser og peger på den baggrund på fire opmærksomhedspunkter for en kommende reform:

1. Fastlæg, hvilken faglighed der skal styrkes

Et kommende reformarbejde bør fastlægge, hvilke kompetencer og hvilken faglighed de gymnasiale uddannelser skal sikre. Der skal formuleres klare mål og succeskriterier for reformen, så det bliver muligt at evaluere, om reformens intentioner og formål realiseres.

2. Gentænk rammerne for den faglige specialisering

Intentionerne bag studieretningerne i de treårige gymnasiale uddannelser er ikke realiseret fuldt ud, blandt andet fordi de forskellige formål med studieretningerne har været vanskelige at realisere samtidig. Dertil kommer, at eleverne samler sig på relativt få studieretninger, og at mange må supplere med gsk-fag for at blive optaget på en videregående uddannelse. Reformarbejdet må derfor gentænke og præcisere rammerne for studieretningerne.

3. Medtænk sammenhængen med det øvrige uddannelsessystem

Mange unge oplever valget af ungdomsuddannelse som "dramatisk" og endegyldigt og oplever samtidig ikke, at deres uddannelsesvalg bliver tilstrækkeligt kvalificeret i gymnasiet. En reform må tage hensyn til sammenhængen med det øvrige uddannelsessystem både ved at skabe bedre sammenhæng mellem de forskellige typer af ungdomsuddannelser og ved at styrke sammenhængen mellem de gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser.

4. Understøt implementeringen

Udviklingen af gymnasieuddannelserne sker i høj grad på de enkelte skoler. Reformen skal derfor understøtte implementeringen og give mulighed for en stærk faglig og pædagogisk udvikling. Det kan blandt andet ske ved at igangsætte forsøgs- og udviklingsarbejde, der understøtter reformens mål, og ved at understøtte skolernes brug af data i bred forstand om undervisningen og elevernes læring.

Camilla Hutters
Områdechef for ungdomsuddannelser i EVA

Time for a change? II

Tilbage på repræsentantskabsmødet den 23. og 24. november frembragte vi forslaget om at binde rektorenes/direktørenes resultatløn op på medarbejdertilfredshedsundersøgelsen (MTU). På overfladen kan det måske synes lidt rabiatt, at medarbejdernes tilfredshed på arbejdspladsen skal afgøre, om en rektor/direktør skal have udmøntet sin resultatløn eller ej. Men det vil alt andet lige være et økonomisk incitament for den enkelte rektor/direktør at fokusere på medarbejdertilfredsheden, og det vil derfor få en positiv effekt på det psykiske arbejdsmiljø og på samfundets/det offentlige omkostninger på grund af et dårligt psykisk arbejdsmiljø.

Akademikerne (AC) har udarbejdet en undersøgelse (Akademikernes psykiske arbejdsmiljø – Undersøgelse 2015) blandt akademikerne, hvor 14 procent har et dårligt psykisk arbejdsmiljø, 38 procent har hverken eller, og 48 procent har et godt psykisk arbejdsmiljø. Det vil sige, at mere end halvdelen af de akademiske arbejdere ikke møder et godt psykisk arbejdsmiljø, når de går på arbejde. Konsekvenserne heraf bliver af AC opgjort til 10 milliarder kroner i form af lavere produktivitet på arbejdspladsen, og herudover kommer de afledte omkostninger for samfundet i form af korte og længere sygdomsforløb, behandlingsforløb og i visse tilfælde længerevarende overførselsindkomster, lavere livsglæde med mere.

Ifølge undersøgelsen har ledelsen på arbejdspladsen en stor indflydelse på det psykiske arbejdsmiljø, og for at øge fokusset og incitamentet til at opprioritere dette felt, så ville det være en god ting at binde rektorenes/direktørenes resultatløn op på MTU'en. Ganske vist har bestyrelserne for de gymnasiale uddannelsesinstitutioner allerede i dag bemyndigelse til at sætte retningslinjer, rammer og vilkår for rektorenes/direktørenes resultatlønskontrakter, men for at forslaget for alvor skal få effekt på det gymnasiale område, så skal den bemyndigelse, som bestyrelserne har fået af Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen, ændres til, at sammenbindingen mellem resultatløn og MTU'en bliver obligatorisk.

Der er mange måder, hvorpå udmøntningen af resultatlønnen i forhold til MTU'en kan ske, og hvilke MTU'er som bør bruges, og det er en længere diskussion værdig. Men førend denne diskussion kan starte, så er spørgsmålet, hvordan GL, AC og arbejdsgiversiden forholder sig til forslaget om at binde rektorenes/direktørenes resultatløn op på MTU'en.

*GL medlemmerne
VUC Syd*

Ikke noget bondefangeri

Som svar på Klavs Eskestads indlæg Er du blevet skilt i Gymnasieskolen nummer 11, 2015, vil jeg allerførst gerne slå fast, at pensionskassen er medlemsejet og absolut ikke har nogen interesse i at bondefange medlemmerne.

Det er korrekt, at medlemmer, der ønsker at fravælge deres ægtefælledækning, skal gøre det, inden de fylder 60 år. Ægtefælleordningen i pensionskassen er en solidarisk forsikringsordning, som skal være med til at sikre økonomien hos en efterladt ægtefælle eller samlever, når et medlem dør.

Som med alle andre forsikringsordninger fastsættes prisen (præmien) ud fra nogle antagelser om gennemsnitlige levetider med mere hos det typiske pensionskassemedlem og dennes partner. Den samlede pris på dækningen afhænger blandt andet af, hvor lang tid medlemmerne har mulighed for at fravælge den. Skal det være muligt, frem til det enkelte medlem fylder 70 år, vil prisen for dækningen være væsentligt højere end ved de 60 år, som er fastsat i dag.

I pensionskassens solidariske ordning skelnes der ikke imellem "gode" og "dårlige" liv blandt medlemmerne, men jo ældre et medlem bliver, jo bedre mulighed har vedkommende for at vurdere, om den pågældende eller ægtefællen/samleveren dør først. For at undgå, at der spekuleres imod fællesskabet, er grænsen på de 60 år valgt.

Pensionskassen gør meget for at informere medlemmerne om deres ordning og har adskillige gange informeret om 60-årsgrænsen i medlemsbladet Medlemsnyt, senest i december 2015. På unipension.dk har vi beskrevet proceduren for ægtefælle- og samleverpension, og herudover fremgår det af den digitale oversigt på både pensionsinfo.dk og Min pension, om man har en ægtefælle-/samleverdækning.

*Egon Kristensen
Formand for MP Pension*

skriv

Redaktionen modtager meget gerne indlæg til Diskussion. De skal maks. indeholde 2.500 enheder inkl. mellemrum. Send dit indlæg til redaktionen senest den 5. februar 2016 klokken 14.00 på gymnasieskolen@gl.org

GL-E KURSER

UDDANNELSESKONFERENCE 2016

Nye prøveformer

GL inviterer til konference om nye prøveformer – et tema, der vil indgå i forårets reformforhandlinger. Se program i GL-E appendikskatalog for foråret 2016 eller på www.gl.org under arrangementer. Arrangementet er gratis for GL-medlemmer, og GL dækker medlemmers transportudgift svarende til tog på standardklasse.

For ikkemedlemmer er prisen 750 kr.

Tid og sted: 30. marts 2016 på First Hotel Grand i Odense.

Tilmelding: Senest 24. februar på GL's hjemmeside www.gl.org under Arrangementer.

Konference om fremtidens hf

– bland dig i debatten

Mandag den 1. februar 2016 kl. 13 til 16, KVUC, Sankt Petri Passage 1, 1165 København K.

Gymnasieskolernes Lærerforening og Danske Gymnasier holder sammen konferencen om fremtidens hf. Baggrunden for konferencen er en kommende gymnasie-reform. I dag er hf en faglig og social løftestang, men også en sammensat størrelse. Hvordan skal hf udvikle sig fremover? Hvem skal gå på hf? Hvad skal hf-kursisterne lære?

Konferencen giver ordet til hf-kursister, der fortæller, hvorfor de er på hf, og hvad de skal bruge det til, til lærere og ledere, der deler af deres erfaringer med udvikling af hf til aftagere, eksperter og uddannelsespolitiske ordførere.

Se program/tilmelding på gl.org under Arrangementer. Deltagelse i konferencen er gratis.

UDPLUK AF FORÅRETS KURSER

Innovationsbasar på hf – Viden og netværk om skriftlighed, lektier og niveaudeling

GL-E udbyder i samarbejde Danske Gymnasier og Lederforeningen for VUC et nyt kursuskoncept, der kombinerer solide input fra forskning og praksis med struktureret videndeling og del og stjel-runder. Vil du og dine kolleger gerne se kursisterne rykke, når I arbejder med skriftligheden?

Har I svært ved at få tiden til at slå til i ret-

tearbejdet – eller ved at få kursisterne til at læse lektier? Og diskuterer I, hvordan I løfter både de stærke og de svage kursister?

Så se nærmere på dette kursus, hvor du får, deler og udvikler ideer og redskaber, som du kan bruge direkte i din undervisning og i samarbejdet med kolleger.

Tid og sted: 25.-26. februar 2016, Vejle – kursus 16114 – tilmelding 23. februar.

Motivation – et IKV/GL-E-kursus

Tid og sted: 8. februar 2016, Middelfart – kursus 16203 – tilmelding NU.

Klasseledelse – et IKV/GL-E-kursus

Tid og sted: 29. februar 2016, Roskilde – kursus 16201 – tilmeldingsfrist 7. februar.

SU-grundkursus for alle SU-medlemmerne på gymnasierne

Tid og sted: 3. marts 2016 – kursus 16106 – tilmeldingsfrist 29. januar.

Formænd for pædagogisk råd og udvalg

Tid og sted: 8. marts 2016, Middelfart – kursus 16105 – tilmeldingsfrist 29. januar.

Historie 2.0

Tid og sted: 15. marts 2016, København – kursus 16111 – tilmeldingsfrist 12. februar.

Personlig planlægning og stresshåndtering – et kvalitetskursus til medlemstilbudspris!

Tid og sted: 17. marts 2016 – kursus 16104 – tilmeldingsfrist 22. januar.

Målstyret undervisning og synlig læring i gymnasiet – 2 dage

Kurserne fra Cooperative Learning DK får altid forrygende anmeldelser, så nu udbyder vi et internatkursus, hvor der bliver tid til at gå i dybden.

Tid og sted: 31.3.-1.4.16, internat, Horsens – kursus 16112 – tilmeldingsfrist 12. februar.

Motiverende hf-pædagogik i praksis – et IKV/GL-E-kursus

Tid og sted: 12. april 2016, Nyborg – kursus 16209 – tilmeldingsfrist 4. marts.

KURSER I FAGENE

DANSK

REGIONALKURSER

– DANSKLÆRERFORENINGEN

Aktuelle tendenser i den litterære debat – og mød din fagkonsulent

Onsdag den 24. februar 2016 kl. 13-ca. 16.15 på Sct. Knuds Gymnasium, Læssøegade 154, Odense.

Den fantastiske genre på tværs af medier – og mød din fagkonsulent

Torsdag den 25. februar 2016 kl. 13-ca. 16.15 på Fredericia Gymnasium, Nørrebrogade 88, Fredericia.

Pris for begge kurser er 475 kr.

Kursusleder er Morten Mikkelsen, mm@fredericia-gym.dk.

Tilmelding: Begge kurser senest den 2. februar 2016 via Dansklærerforeningens hjemmeside – dansklf.dk.

MATEMATIK

Konference: Matematisk tankegang på hf – højt værdsat, men stærkt udfordret

Tid og sted: 10.2.2016, Københavns VUC eller 11.2.2016, VUC Aarhus.

Tilmelding NU + info på www.mat.dk – Vælg Kurser – Matematikkurser.

IT-didaktisk kursus i matematik og klasseledelse i den forbindelse

Tid og sted: Onsdag den 13. april 2016 kl. 9.30 til torsdag den 14. april kl. 6, Comwell Middelfart.

Pris: 3.450 kr. (overnatning i enkeltværelse).

Tilmelding: Senest fredag den 11. marts 2016 på <http://www.lmfk.dk/index>.

DANSK

Jubilæumskursus

Tid og sted: 28. oktober 2016 på Frederiksberg Gymnasium.

Indhold: Tobias Trier, Chris Minh Doky og Phillip Faber kommer på kurset og indstuderer egne arrangementer og afholder et dialogmøde om vores skriftlige disciplin.

Jubilæumskursus og det skriftlige arrangement

Tid og sted: 26.-28. oktober 2016 på Frederiksberg Gymnasium.

Indhold: Kurset fokuserer på det skriftlige arrangement, og der arbejdes efter eget valg med pop-rock-, jazz- eller vokalarangement. Tobias Trier, Chris Minh Doky og Phillip Faber kommer på kurset og indstuderer egne arrangementer og afholder et dialogmøde om vores skriftlige disciplin. Kurset afsluttes med en stor koncert.

Tilmeldingsfrist til begge kurser den 5. juni 2016 kun via www.gymmus.dk/jubilaeumskursus/, hvor der er yderligere info.

Læs mere

Se mere om info og tilmelding til alle kurser på www.gl.org – under GL-E GL-E's nye appendikskatalog udkommer med næste nummer af bladet.

Husk, at du altid kan se det aktuelle kursustilbud fra GL-E og de faglige foreninger på GLE's hjemmeside og på EMU'en på <http://efteruddgym.emu.dk>.

Ønsker man yderligere information om kurserne, kontakt GL-E på gl-e@gl.org eller pr. telefon:
Lone Fajnzylber, kursussekretær,
direkte tlf. 3329 0938
Lene Daring, kursussekretær,
direkte tlf. 3329 0979
Felicja Braga, kursussekretær,
direkte tlf. 3329 0930.

Vidensrejse til Ontario

1.- 8. oktober 2016

Nu med spor tilrettelagt for ledere og undervisere fra ungdomsuddannelserne.

Gør som 450 andre danske skolefolk – tag med University College Lillebælt og oplev Ontarios skoleudvikling på nærmeste hold. Fokus på professionelle læringsfællesskaber og datadrevet læringsledelse

Se mere på:

<http://ucl.dk/cfu-indhold/med-cfu-i-ontario/>

Kontakt:

Anette Vestergaard anve@ucl.dk eller
John Kraaer joak@ucl.dk

STUDIEREJSER EUROPA

UDSYN MED INDSIGT

Dynamiske **MADRID**
fra kr. 2195

BERLIN.....	fra kr. 995
BARCELONA...	fra kr. 1985
ATHEN.....	fra kr. 2785
KRAKOW.....	fra kr. 1395
BUDAPEST.....	fra kr. 2095
MALAGA.....	fra kr. 2175
EDINBURGH...	fra kr. 2085

GRUPPE
REJSE
BUREAUET

tlf. 4494 6090 | mail: info@grupperejsebureauet.dk | www.grupperejsebureauet.dk

Student & Business TOURS

SPECIALIST I STUDIEREJSER

Berlin.....	fra kr. 1595
Bruxelles.....	fra kr. 1595
Budapest.....	fra kr. 1795
Krakow.....	fra kr. 1895
Barcelona....	fra kr. 1995
Nice.....	fra kr. 1995
Malaga.....	fra kr. 2050
Rom.....	fra kr. 2295
Dublin.....	fra kr. 2295
Istanbul.....	fra kr. 2395
Manchester..	fra kr. 2495
Firenze.....	fra kr. 2695

London har det hele!

Studiebesøg indenfor:
Historie, arkitektur, skoler,
virksomheder, naturvidenskab,
etnisk London, sport, kunst,
kultur, teater og musicals

Pris inkl. fly t/r og
4 nætter med morgenmad
Fra **Billund** eller **København**

fra kr. 1795

Levende

LONDON

TLF. 7020 9160 | INFO@SBTOURS.DK | WWW.SBTOURS.DK

SPROGKURSUS MALAGA

6 dg./5 nt.
FLY fra kr.

3.075,-

NYHED! SPROGKURSUS I MALAGA MED KILROY

I Malaga tilbyder vi ophold og undervisning på en anerkendt og centralt beliggende sprogskole. I indkvarteres centralt i byen og undervisningen foregår på skolen, af kompetente undervisere. Eleverne forbedrer deres spanskundskaber og får samtidig indblik i den spanske kultur. Forløbet tilrettelægges efter elevernes niveau og individuelle formåen. Pakken indeholder undervisning + materialer og diplom, en guidet rundtur i byen og et afskedsarrangement med paella. Der er desuden mulighed for at tilkøbe en udvidet pakke.

PRISEN INKLUDERER:

6 dage/ 5 nætter med fly og indkvartering på hostel i flersengsværelse, inkl. sprogskolepakken med 4 dages undervisning og 4 lektioner pr dag.

GØR STUDIEREJSEN EN KLASSE BEDRE.....

 Spar tid & penge Styrk Fagligheden Tryghed & Sikkerhed Erfarne rådgivere

KONTAKT Tlf.: 70 22 05 35 hol@kilroy.dk | www.kilroy.dk

**HUSK VI TILBYDER
OGSÅ SPROGKURSER
I NICE OG BERLIN**

KILROY

SKRÆDDERSYDEDE STUDIEREJSE

GRATIS ONLINE SERVICE

Profil Rejser skræddersyr studierejsen til jeres behov.

Desuden sparer I tid på at arrangere rejsen via vores GRATIS online side, der samler al information om rejsen på ét sted inklusive tilmelding og betaling.

Så slip for de administrative opgaver, bevar overblikket over rejsen og spar tid!

Hvad med LONDON i 5 dage?

Pris fra kun kr. **1.995,-**

Eller BARCELONA i 5 dage?

Pris fra kun kr. **2.495,-**

Hvorfor ikke NEW YORK i 7 dage?

Pris fra kun kr. **5.495,-**

Kontakt os for et gratis og uforpligtende tilbud

www.profilrejser.dk/studierejser

77 33 55 33 • kontakt@profil-grupperejser.dk

Profil Grupperejser · Rosenørns Allé 29, 1. sal · 1970 Frederiksberg C

Medlem af Rejsegarantifonden nr. 2356

**profil
rejser**

BLIV KLOG PÅ SPROGREJSER

FX LONDON
FRA KR. 3.198,-

KONTAKT OS IDAG PÅ 8020 8870

Vi er specialister i studierejser med fagligt indhold. Derfor er vi glade for, at vi nu også kan tilbyde sprogkurser i forbindelse med studierejser til blandt andet Berlin, Rom, Malaga og London.

Kurserne er af høj kvalitet, kan tilpasses jeres ønsker og vare lige fra én dag til en hel uge. I kan vælge indkvartering hos værtsfamilier eller på de traditionelle studenterindkvarteringer.

Vores erfarne medarbejdere er din genvej til gode rejseoplevelser - Læs mere på www.alfatravel.dk/sprogrejser

ALFA TRAVEL

BUDAPEST
fra kr.
1.690,-
med fly
5 dg/4 nt.

Studierejser med fagligt indhold

Kompetent rådgivning til jeres skolerejse

Hos BENNS sætter vi en ære i at give jer den allerbedste rådgivning. Vi skræddersyer rejserne efter jeres ønske, så I kan få mest muligt ud af jeres studierejse både fagligt og socialt.

Andre rejsemål:

Firenze, fly, 5 dg/4 nt	fra kr.	2.295,-
Dubai, fly, 7 dg/5 nt	fra kr.	4.990,-
London, fly, 5 dg/4 nt	fra kr.	1.675,-
New York, fly, 7 dg/5 nt		

BO PÅ MANHATTAN	fra kr.	4.995,-
Amsterdam, fly, 4 dg/3 nt	fra kr.	1.785,-

Pris er pr. person i flersengsværelse på hostel

Top 3 studiebesøg i Budapest:

- Besøg på kemiske institut
- Virksomhedsbesøg ved Graphisoft
- Foredrag på Corvinus Universitet

Mange flere rejsemål og priser på www.benns.dk

Vores fokuspunkter er:

Tid: Vi klarer alt det praktiske - og du sparer tiden

Sikkerhed: Gennemprøvet koncept - vi er med hele vejen

Faglighed: Det centrale element i enhver studierejse

Kontakt Helle
på tlf: 46 91 02 49
hebe@benns.dk

www.benns.dk

BENNS

Dit personlige
rejsebureau

"Studierejser med indhold"

Istanbul med fly fra **kr. 2.265,-**

London.....fra	kr. 2.300,-	Barcelona.....fra	kr. 2.635,-
Edinburgh.....fra	kr. 2.115,-	Rom.....fra	kr. 2.370,-
Dublin.....fra	kr. 1.560,-	Prag.....fra	kr. 1.580,-
Madrid.....fra	kr. 2.350,-	Paris.....fra	kr. 2.355,-
Lissabon.....fra	kr. 2.995,-	Krakow.....fra	kr. 2.065,-

Priserne inkluderer fly t/r, 4 nætter med morgenmad samt afgift til Rejsegarantifonden.

Vi arrangerer også rejser med bus, hvor I har bussen til rådighed under opholdet.
En fordel hvis I er mange, der rejser sammen.

StudieXpressen.dk®

Billige studieture og grupperejser

Berlin 4 dage fra kr. 880,-

Hamborg 4 dage fra kr. 950,-

info@studieXpressen.dk
Tlf. 28 90 54 45
www.StudieXpressen.dk

STILLINGER

HERLUFSHOLM SKOLE SØGER NY REKTOR

Herlufsholms nuværende rektor fratræder pr. 1. september 2016, og vi søger en ny ildsjæl til at fortsætte den spændende udvikling, som skolen har været igennem de sidste par årtier.

Om Herlufsholm

Herlufsholm Skole er beliggende tæt på Næstved i smukke naturomgivelser med både gamle og nye bygninger. Skolen optager både elever på grundskoleniveau (6. klasse til 10. klasse) og elever i gymnasiet/International Baccalaureate. Der er pt. 650 elever i alt, 375 i gymnasiet/IB og 275 i grundskolen. Der er omk. 290 kostelever fra 6. klasse til 3g. I alt er der 180 medarbejdere, fordelt med omk. 100 i undervisningen og 80 i andre funktioner såsom vedligehold, håndværkere, køkken og rengøring.

Herlufsholm er grundlagt i 1565 af Herluf Trolle og Birgitte Gøye, og skolen er i dag en selvejende privatskole. Skolen bygger på faste værdier, som tager sit afsæt i grundlæggernes syn på vigtigheden af, at ungdommen får god og solid uddannelse.

Undervisning

Der er mange festlige og gamle samt anderledes traditioner på skolen, som er meget værdsat og elsket af eleverne og medarbejderne. Men det faglige mål bliver aldrig tilsidesat i dagligdagen: skolen og eleverne deler ambitionen om, at eleverne får en god uddannelse. Til alle elevgrupper tilbyder skolen et rigt og nuanceret fritidsliv, som skolen fortsat søger udviklet og forbedret. Herlufsholm deltager på en række områder i internationale samarbejder og netværk, som f.eks. Round Square International.

Andre funktioner

Ud over skole og kostskole rummer Herlufsholm Skole og Gods også skovbrug, landbrug, kirke og boliger, m.m. Den daglige ledelse udgøres af rektor og direktør i tæt samarbejde. Rektor er øverste leder. Den samlede omsætning for Herlufsholm Skole og Gods i 2015 er omkring 120 millioner kroner.

Om stillingen

Stillingen er klassificeret i lønramme 37. Der knytter sig hertil resultatlønskontrakt samt personlige tillæg for det samlede ledelsesmæssige ansvar for Herlufsholm Skole og Gods. Der er boligpligt (stor, rummelig og præsentabel embedsbolig).

Tiltrædelse: 1. september 2016

Ansøgningsfrist: 19. februar 2016

Ansøgning sendes til:

Egon Zehnder
Bredgade 70
1260 København K
Mrk.: Herlufsholm

Eller på e-mail til copenhagen@egonzehnder.com

Yderligere oplysninger kan fås på skolens hjemmeside www.herlufsholm.dk under ny rektor samt ved henvendelse til bestyrelsesformand Jens Moberg, tlf. 40 90 41 05 eller til nuværende rektor Klaus Eusebius Jakobsen, tlf. 55 75 35 00.

UDDANNELSESKONFERENCE 2016: NYE PRØVEFORMER

d. 30. marts 2016 kl. 9.30-16.00 på First Hotel Grand i Odense

Temaet for årets GL Uddannelseskonference er nye prøveformer – et tema, der vil indgå i forårets reformforhandlinger. Eksamen er i høj grad styrende for undervisningen og skulle gerne afspejle den daglige undervisning. Vurderer eksamen de kompetencer, eleverne skal opnå? Hvordan skal it indgå ved eksamen? Kan eksamen tilrettelægges, så læringsudbyttet øges?

Har vi den rette balance mellem formativ og summativ evaluering?
Konferencen sætter fokus på, hvilke ændringer der er behov for, og hvad erfaringerne er fra udviklingsarbejdet med nye prøveformer.

Arrangementet er gratis for GL-medlemmer, og GL dækker medlemmers transportudgift svarende til tog på standardklasse. For ikkemedlemmer er prisen 750 kr.

Tilmelding senest 24. februar 2015 på GL's hjemmeside www.gl.org under Arrangementer.

Program for konferencen på First Hotel Grand, Jernbanegade 18, 5000 Odense C:

9.30-10.00	Registrering og morgenkaffe.
10.00-10.10	Velkomst ved GL's formand, Annette Nordstrøm Hansen.
10.10-10.50	Jens Dolin, Institut for Naturfagenes Didaktik: Evaluerer vi på den rigtige måde med de nuværende prøveformer?
10.50-11.20	Case 1: Borupgaard Gymnasium om modulevaluering, Andreas Lange, teamleder.
11.20-11.35	Pause med kaffe/te.
11.35-12.05	Case 2: Arbejdet med nye prøveformer i netværket "Gymnasiet tænkt forfra".
12.05-12.30	Rasmus Vanggaard Knudsen, kontorchef for Kontor for Prøver, Eksamen og Test i STUK: Visioner og planer for udviklingen af nye prøveformer.
12.30-13.20	Frokost.
13.20-14.00	Michael Paulsen, Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet: Vurderer vi de relevante kompetencer ved vores eksaminer?
14.00-14.30	Case 3: Odder og Frederiksværk Gymnasier fra netværket "Fra valg til vurdering": Om hvordan netværket prøver at vægte relevante nye kompetencer, herunder relevant brug af it ved eksamen.
14.30-14.45	Pause med kaffe/te.
14.45-15.15	Case 4: Ørestad Gymnasium – som eksempel på arbejdet i netværket "Styrk formativ evaluering og udvikling af evalueringskulturen".
15.15-15.55	Plenumdebat ledet af Jens Dolin: Hvilke ændringer i gældende eksamenssystem skal GL arbejde med bliver gennemført ved det kommende serviceeftersyn, og hvilke evalueringsområder skal vi foreslå bliver yderligere belyst ved nye forsøg?
15.55-16.00	Afslutning ved GL's formand.

Målgruppe: Lærere og ledere på de gymnasiale institutioner og repræsentanter fra GL's samarbejdspartnere.

Erfaringer med Lectio Forløbsdeling

Underviser i Matematik og Samfundsfag Mette Schack Karlsen fra Holstebro Gymnasium og HF, fortæller om sine erfaringer med Lectio Forløbsdeling.

På Holstebro Gymnasium og HF havde vi to medarbejdere fra Lectio ude for at give en præsentation af Forløbsdeling. Præsentationen indeholdt en visning af Forløbsdelingsfunktionerne på Aktivitetsforside, Aktivitetsliste, Præsentation samt Forløbsmaterialet. Lydhørheden mellem brugeren og Lectio giver gode muligheder for samarbejde om forbedringer. Jeg har eksempelvis selv oplevet, at det er blevet muligt at medtage Præsentationen i Undervisningsbeskrivelsen. Dette skete efter eget ønske, som blev oprettet på baggrund af Præsentationen af Forløbsdeling.

Præsentationen er et værktøj, jeg bruger til at give eleverne et overblik over timen i form af en dagsorden. I matematik kan jeg også godt finde på at benytte formler, der skal være tilgængelige hele timen. Præsentationen bidrager til en bedre læringsstruktur i mine timer, da eleverne bedre kan holde overblikket over timen,

når der er en tidshorisont eller disposition. Jeg ser generelt mange muligheder i de nye tiltag, Lectio har implementeret i løbet af efteråret. Jeg synes selvfølgelig, at det kræver tilvænning som alt andet nyt, men jo mere jeg arbejder med funktionerne, desto flere muligheder ser jeg i dem. Jeg synes blandt andet, at det er en langt bedre brugerflade for eleverne, da de kun får de nødvendige oplysninger på Aktivitetsforsiden i form af eksempelvis lektier, lærer og fag. Jeg er derudover glad for, at det ikke længere er nødvendigt at vælge Gem efter tilføjelse af lektier, da det mindsker chancen for at stof, kan gå tabt ved et glemt klik på Gem-knappen.

Min arbejdsgang var mere besværet i den første tid med de nye implementeringer, men nu oplever jeg, at processen er lettere end før. Det gælder blandt andet muligheden for at dele undervisningsforløb. I stedet for at bruge tid på at oprette

undervisningsforløb, er der nu mere tid til finpudsningen af selve forløbet, hvilket er med til at optimere kvaliteten af mine egne forløb. Jeg er desuden positivt stillet over for, at det er blevet muligt at navigere mellem et holds aktiviteter i toppen af skemaet. På den måde er det blevet hurtigt at give lektier for til den næste lektion, hvilket er med til at skabe et bedre overblik over de næste lektioners indhold.

I forbindelse med at give lektier for er jeg også blevet glad for at benytte Forløbsmaterialet. I samfundsfag kan jeg aktivt benytte Forløbsmaterialet som en materialebank, hvor der kan indgå modeller samt centrale overskrifter, der går igen. Hvis diskussionen i en time drejer sig over på noget andet end planlagt, har jeg mulighed for at finde materialet frem inde på lektionens Forløbsmateriale, hvilket i høj grad er med til at give en større fleksibilitet i timerne.

Opbygningen af Lectio

Grundmodul	Elevmodul	Studiemodul	Eksamensmodul	Time-fagmodul	Censormodul
• Skemaer	• Fravær	• Dokumenter	• Indberetninger	• Valgfagstilmelding	• Aflevering
• Timeregnskab	• Karakterer	• Beskeder	• Planlægning	• Holdpakning	• Plagiatkontrol
• Lærerløn	• Spørgeskemaer	• Grupper	• Skemavisning	• Time-fagfordeling	• Distribution
• Bogdepot	• Konsultationer	• Studieplan	• Beviser	• Skemalægning	• Karakterer

Se mere på: www.lectio.dk

SMARTBOOK

Vores bøger bliver klogere

Den adaptive læringsteknologi SmartBook er en digital version af den trykte bog, tilføjet kunstig intelligens. Eleverne får oplevelsen af at have en privat underviser, som hele tiden viser, hvad de skal nærlæse, hvad de må skimme og som kommer med nye præsenteringsformer, når teksten bliver for svær.

Tilgodeser adaptivt niveauet hos hver enkelt elev

Formatet er unikt, fordi det adaptivt lærer eleverne nyt. SmartBook indeholder en kunstig intelligens, som registrerer, hvordan eleverne bedst lærer og benytter den viden målrettet til at lære eleverne nyt.

Optimal læsestrategi

Via tydelige markeringer i bogen indikeres, hvilke afsnit der er særligt vigtige at forstå, og igennem øvelser undervejs registreres, om eleverne lærer det de skal af at læse teksten.

Ekstra ressourcer

Hvis eleverne har svært ved at forstå det der læses, får de mulighed for at tilgå indholdet på en anden måde: via lyd, film, billeder, interaktive træningsopgaver eller andet digitalt indhold. Herefter ledes eleverne tilbage til læsningen og er nu i stand til at løse de opgaver, der før var for svære.

Målstyret og effektiv klassetid

I SmartBook kan læreren få overblik over elevernes faglige styrker og udfordringer og tilrettelægge undervisningen efter det.

Øget engagement og alle elever løftes

Fordi SmartBook tilpasser sig den enkelte elevs behov, bliver det muligt at løfte alle elever uanset niveau. Dette giver øget engagement og motivation hos den enkelte elev.

Vil du vide mere om SmartBook, hvilke titler der er klar, og hvilke der er på vej? Skriv en mail til info@lru.dk. Vi kommer også gerne og giver en præsentation af SmartBook på din skole.

DEN ROMERSKE ARV

Romerens latin blev spredt til hele imperiet, og i de områder, vi i dag kender som Italien, Frankrig, Spanien, Portugal og Rumænien, udviklede latin sig til forskellige romanske sprog, som i dag også tales i hele Latinamerika og af 30 millioner hispanics i USA. Latin anvendes som videnskabsprog og i den katolske kirke. (I dag tales omkring 400 millioner mennesker et romansk sprog som modersmål.)

Kristendommen spredte i Romeriget og etablerede sig som hovedreligion i Rom. Det var under indflydelse af tanker og ideer, der var udbredt i Romeriget, at kristendommen fik sin form. Og det var fra Rom, at kristendommen blev udbredt til hele Europa. Mellemstems og senere til de amerikanske kontinenter og store dele af Afrika. (I år 2000 var der ca. 10 millioner mennesker, der tilhørte en kristen trosretning, ca. 33 procent af verdens befolkning.)

Alle de græske bytater udviklede kunst og arkitektur. Enorme templer, statuer og keramik blev produceret i en kvalitet, der har inspireret italienske kunstnere og arkitekter siden.

Fra 1700-tallet og frem begyndte man i Vesten og USA at efterligne de klassiske græske og romerske tempelebygninger i officielle bygninger, hvor man gerne vil sende besked til byen.

I de græske bytater var der også filosoffer, lærere, skole og videnskaber. Disse filosoffer gjorde sig mange overvejelser om verdens indretning og menneskets rolle heri. Dermed blev grunden lagt for, hvad der

Hvilken forbindelse er der mellem Romeriget og kristendommen?

Klik på det rigtige svar.

Kristendommen eksisterede før Romerigets grundlæggelse, men blev først udbredt i Romerigets levland.

Kristendommen spredte sig i Romeriget, men blev aldrig udbredt i riget.

Kristendommen spredte sig i Romeriget og under påvirkning herfra.

AG VED DET

Mens du læser, holder SmartBook øje med dine fremskridt og indsamler relevante spørgsmål til dig. Nogle gange vil øvelsesikonet begynde at lyse. Det betyder, at SmartBook synes, det er et godt tidspunkt for dig at øve dig på det, du har læst. Men det er op til dig.

NAER

VED IKKE

LR
Uddannelse
EGMONT

Viden . Dialog . Læring

Læs mere på lru.dk/smartbook

Følg Lindhardt og Ringhof Uddannelse på Facebook